

MAGYAR MOLNÁROK LAPJA

BELFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 16.— P. FELÉVRE 8.— P. NEGYEDÉVRE 4.— P.
KÜLFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 20.— PENGŐ, FELÉVRE 10.— PENGŐ

Kishirdetések ára: a kishirdetési rovatban előfizetők részére egy szövegszerű közlése 10 fillér, vasstag betűkkel 20 fillér. A legkisebb hirdetés (10 szóig) egy pengő. **A hirdetési díjak előre fizetendők.**

FŐSZERKESZTŐ:
DR. KARÁCSON JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, V., KATONA JÓZSEF-UTCA 14. SZ., FÖLDSZ. 2.
TELEFONSZÁM: 118-489

Magyar királyi postatakarékpénztári csekszámla száma: 11.450

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON

Aki a lapot az előfizetés lejártá előtt 8 nappal írásban nem mondja fel, annak megrendelése ugyanolyan időre meghosszabbítottan tekintendő, mint az előző megrendelése szövege.

Nagyhirdetések ára: egy hatodhados (35 mm széles) milliméteres egyszerű beiktatása 20 fillér. Szövegoldalon (75 milliméter széles) 60 fillér. **A hirdetések tartalmáért nem vállalunk felelősséget.**

BETÖLTENDŐ ALLÁSOK

Keresek azonnali belépésre állandó munkára nős molnárt, aki visszautasítás malomban önállóan tud dolgozni, famunkát értő előnyben. Utiköltséget nem térítik. Szeretne megismerkedni. **Furmann Kálmán, Lajosmizse.** 4289

Azonnalra keresek munkaszerető molnárt, aki 50 pengő és el. Utiköltséget nem térítik. **Vizmalom, Martonvásár.** 4294

Keresek azonnali belépésre 30-40 évesig egy molnárségét, önálló, nőtlen. **Vida János, Csonka-mindszent, u. p. Szentlőrinc, Baranya megye.** 7521

Keresünk önállóan dolgozni tudó, nős molnárt önjárató, vegyestípű, visszautasítás vizes malomban, azonnali belépésre. **Kurth Testvérek, Naszály.** 4298

Gépészt keresek azonnali belépésre R. Wolf féle féltáblás gőzgéphez, aki a fűtésnél pár órát segédkezik. **Próháidó megkínálat. Ajánlatokat fizetési igény megjelölésével kérj. Aranovits-malomban, Ujfehértó.** 4283

Keresek április elsejére nőtlen molnárségét havi 60 pengő és koszt. **Orosztony, Hengermalom.** 7513

Visszaöntéses örlésben jártas molnárt keresek állandó alkalmazásra. **Kovács-malomban, Magyar-keszi.** 7508

Önálló molnár felvételt visszautasításos vámalomban szálalásra, május 1-re. **Tatay Gőzmalom, Mezőnyárád.** 4288

Keresek azonnalra józan, megbízható, állandó munkát szerető, 50-60 év körüli molnárségét. **Fizetés havi 45 pengő, teljes ellátás. Nőtlenek előnyben. Szabó János malomtulajdonos, Vörösberény, Veszprém megye.** 4279

ÁLLÁST KERESŐK

Idősebb magános, józan molnár, aki eddig 3-4 vagónos malomokban volt főmolnár, búza- és rozsolásban jártas, perfect szerelő, bármikor belépésre állást keres. **Radvány Sándor, Solt.** 4185

Könyvelői állást vállal ós. keresetű vegyesmalom gy. korlattal. **Könyvelő, Tiszarófi, Erzsébet-tér 17.** 7500

Fiatal nős molnár állást keres. **Katona József, Szeghalom, Jókai-utca 55.** 4278

Öskeresztény középkorú asszony könyvelői és mázsálói állást keres. **„Gyakorlott 4238” jellege alatt.** 4238

Állást keres 45 éves, nős főmolnár, erdélyi menekült. **Elvállalok malomkezelői állást is. Szíves megkeresését kéri: Gilind József, Nagyvárad, Papos Péter-u. 5.** 7506

Malmi könyvelésben jártas állást keres. **Cím: Makovei Tivadar, Kétegyháza.** 7524

Gépész 40 éves, azonnali vagy május 1-ére állandó állást keres, kisebb gőz- vagy szivárgásmotorozásban fűtést is vállalja. **Gulács Lajos, gépészlakatos, Jakab-szállás, Pest megye.** 4299

Mestervizsgálózt 45 éves kereskedelmi szakfolyamat végzett, 24 éves molnár, könyvelői, üzemevelői vagy rakárnői állást keres. **Bereczky, Keszthely, postafiók 9.** 4295

Vizmalomba fiatal molnárségét állást keres. **Gy. J., Budapest, XIV., Gizella-út 57., ajtó 4.** 4286

Főmolnári állást keres 35 éves, családos, a mai kornak megfelelő, elméleti és gyakorlati, lelkiismeretes, megbízható szakember 1-3 vagónos malomban. **Elhanyagolt malomokat rendezhez. Az örlés terén minden lépése biztos. Kísérletezés ki-zárva. Többéves jó állományt egyéni ok miatt változtatom. Csak állandó állásra pályázom. Szíves meghívást kérek „Gazdasági üzemet biztosító főmolnár” jellegre a kiadói-hivatalba. 7516**

30 éves molnárségét, a rendszerben, be- és kímázás-lásban, könyvelésben jártas, állást keres bármikor, ki-sebb malom vezetését vállalja. **Szíves meghívást kér: Kocsis Sándor, Mogyoród, Polcz-malom.** 4290

Fiatal négy középiskolát vég-zett, szakképzett molnárségét állandó munkát keres azonnalra. **Füzes Gyula, Sellye, Baranya megye.** 7509

40 éves nőtlen molnárségét állást keres bármikor. **Czupók Imre, Zalaszentgrót.** 4281

Mestervizsgálózt 35 éves bármilyen malom szíves meg-hívást kéri. **Gaál Sándor molnármester, Kálózfa, u. p. Zalabaksa.** 4256

Főmolnár nőtlen, Dippold-diswaldi molnárségét, mellette állást keres. **Hosszú főmolnári és malomipitőgyári gyakorlattal. Meghívást kéri: Fehér István, Debrecen, Timár-utca 26.** 4297

Molnár családos, kezelői keres. **Sebestyén Lajos, Bucsá, Békés megye.** 4292

Főmolnári állást keres bármikor a közép- és nagyalmi, korral haladott, nagy gyakorlattal, minden tekintetben megbízható, józan, munkakedvelő szakember. **Szükség esetén óvadékat ad. Rács Imre, Napkor.** 7515

Idősebb molnár állást keres, szakolónos kivül bármely állást elfogad, nem nagy fizetésre, inkább állandó állásra pályázik. **Horváth Károly, Vértessed, Vizmalom.** 4287

VEGYESEK

Szalagfűrészt minden mé-reten, új és használt, és egyéb fűrészmunkáló gépek állandóan kap-hatók. **Kellen, Ujpest, Petőfi-utca 22.**

Eredeti 2 pár Seck tartá-lékengerek 250x600 mm-es, 1 drb Rapid 3-as szá-mú Kühne gyártmányú daráló, 1 pár eredeti Pergé köleshán-tozó malomok új 36 colos, 1 drb eredeti Besser Rentábel hámozógép 1-es számú, 2 drb eredeti Miag gyártmányú nagy-teljesítményű triór, óránkénti teljesítmény egyenként 12 má-zsa, 1 drb eredeti Wörner gyártmányú dupla rázószítás, 3 szelentűs tarát 700 mm munkaszélesség tengeri tisztítá-sra kiválóan alkalmas, kap-hatók **Karzag és Társa, Bu-dapest, VI., Lázár-utca 13.** 7456

Gőzmalom épületi telek-ek eladók. **Élősnál, Karacson.** 7466

Wörner Reform golyós-csapágyas dara-tisztítógépek, fekvő keféli és hegyezőgépek, szabadonlengő síkszikák, lisztkeverőgépek a legjobb kivitelben készülnek. **Jahn József, Budapest, V., Wahrman-u. 6-8.** 2009

Eladó 2 drb 22/50-es Ganz gerszék, teljesen jókarban, jekemeg is üzemben. **Eladó to-vábbá egy nagyteljesítményű triór, állvánnyal együtt. Egy 85 HP-s Láng-féle, stabil, alac-szony- és magasznyomó, kon-denzátoros gőzgép, szelepes vezérművel. — Megtekinthető Sikorszky Malomban, Vásáros-namény.** 7505

Kiörlési nehézségeken köny-nyen segít, malom-átalakításokat, ellenőrzéseket vállal, örlési diagramokat készít, tengerisírátlanítást és örléshez tanácsot ad. **Platz László, Budapest, Halmazabé-gi-út 32., földsz. 4.** 4291

Minimax töltőkészülékek töltéssel, használt, üzemekepes, fagymentes álla-potban raktrórról kaphatók. **Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia-utca 21.** 2536/1

Gázmotor 160-180 HP 2 hengeres Gyegyer és Gépgyár gyártm. köz-vetlen kápcsolat 3100 Volt 50 periódus Siemens Schuckert vil-lamos generátorral rövid zárlá-tásra kapható. **Kurucz Test-vérek, Angyalöldi-u. 6. 2522/1**

Cseplőgép-tulajdonosok-nak: Sohasem kell új dobosár. Kérjenek saját érdekükben a hírneves Stern-féle dobosárbetétekek-ről ismertető könyvecskét, amit ingyen küldünk. **Stern gépterakot, Zalaszentgrót.** 7333

Golyóscsapágyakat malomgépekhez minden mé-reten, gyári garanciával, javítunk. **Új golyóscsapágyakat, csapágyházakat legolcsóbban szállítunk: Solymossy és Tsa, Budapest, VIII., Tavaszmező-utca 6.** 469

Ganz-gyártmányú vas-cserekes hengerek 22/125 mé-reten, majdnem új állapot-ban raktrórról azonnal szállít-ható. **Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia-utca 21.** 2536/1

Mérlegek újak és használt-ak állandóan raktróron. **Javításokat a leg-tökéletesebben vállalja: Fodor Andor, Budapest (VII., Dem-binszky-u. 9.) Tel.: 349-810. 2194**

Elektromotorok dinamók, generátorok minden nagyságban és árammre jutányosan kaphatók, cserélhetők, javíthatók garancia mellett. **Kékkő Ist-ván, Budapest (VI., Nagymező-utca 66.).** 2011

Traktor- autó-, motorhenger-csiszológépek fűtés- és szivárgásmotorok, Hőkezelő dugattyúgyűrűk gyártása. **Dugattyúk, dugattyúcsapszegyek, szelepek, hengervejek, henger-hüvelyek, az összes használat-os traktormarkákhoz. Gőz-géphengerek fűrésze. Cseplőgép-pekhez szalma- és tőrekázó-tengelek. Motorfűtésvezérlő. Dobos Pál gépműhely, Buda-pest (VI., Teve-u. 33.) 2034**

Besser 3. sz. hámozógép, Seck tarár, triór-rel, Seck kúptányéros kefé-gépek kaphatók. **Rácz Armin és Társa, Budapest, VI., Ó-utca 7.** 2521/5

Kemény Manó cégnél kaphatók: használt hengerek, síkszikák, tararok, triór-ök, felbontógépek, felvonók, valamint az összes malomfel-szerelési cikkek, u. m. heve-derek, serlegek, fogaskerekek, szítaselymek, sodronyszövegek, lámpabél, file, csik, szitacsac-kó-anyag, lakkvaszon, szjak, szjviaszt, ragasztó stb. stb. **Budapest, V., Akadémia-u. 21.** 2536/1

Lanz-gyártmányú 80/100 HP főltábil 12 Atm. kítőnő álla-potban levő, jelenleg még üz-emben megtekinthető gőz-gép eladó. **Rácz Armin és Tá-rsa, Budapest, VI., Ó-utca 7.** 2521/a

Hengerek fogaskerekek, tartálékengere-ek, Ewart-lánc, fűtvasré-szek, kövasrészek, közlőm-alkatrészek és az összes ma-lomberendezési cikkek juttá-nyos árban beszerezhetők. **Geiger Berné, Budapest, XIII., Gömb-u. 36. Tel.: 291-438.** 2037

Alkalmi vétel 30 HP, Wör-ner, négyrészes putzgyuta, Böhler, hatrészes keféli szita és háromszoros örlésű kuko-ricahengerek, legmodernebb új, rázós szivófilterek, az összes malomgépek. **Mótorát-alkatásokat fa és barnaszénre. Tuskán Gépgyár, Nagyvárad.** 7427

Mikó Pál és neje Zsika Erzsébet megvásárolják Orgovány községben levő Balázs Testvé-rek tulajdonát képező, Rimó-czy József bérletében levő hengermalom. **Esetleges hite-lezők három nap alatt jelen-tésk követelekünek nálam. Mikó Pál hengermalma, Páhi, Pest megye.**

Ganz tartálékengerek: 21, 21/a, 9/14, 3/8, 290/800, 300/800, 22/65, Seck 25/80 olc-són kaphatók. **Rácz Armin és Társa, Budapest, VI., Ó-utca 7.** 2521/3

Csigatriórt ha pót akar, „Spiral”-védjegyű „Beszerzhető: Ürményi Károly cégnél, Buda-pest (V., Báthory-utca 7.) 2010

Eredeti Oroszlán-védjegyű szítaselymek, drót-szövevek, koptatószövegek leg-olcsóbban: **Roseth Györgynél, Budapest (V., Katona-József-utca 27.)** 2000/1

Eladó esetleg bérbeadó Kec-keménen elsőrendű be-rendezésű, napi 3 vagon örlő-képességgű vasmalom és kereske-delmi búza- és rozsalmom nagy telekkel, 5 szobás trió és több személyzeti lakással, rak-trárral, göré, hízalóval, vas-utalómással. **Uzemet megtekintni szombaton és va-sarnap lehet, valamint érdek-lődni galántai Fekete Mihály-é tulajdonosnál, Kecskemé-ten, Csáky-utca 9.** 6447

Monarch daráló, három-csapágyas, 620 mm átméretű kövel, igen jó álla-potban, jutányos árban kapha-tó. **Ürményi Károly, Buda-pest, V., Báthory-utca 7.** 2585

Oser gyártmányú, dupla székelt és 1 drb eredeti Besser Rentábel, 2 számú keresek. **Ajánlatokat a kiadói-hivatal to-vábbit „Erdély 2536/4” jellege alatt.** 2536/4

Villanymotorok dinamók eladása, vétele, csere, gombolyítás és szakaszú javítása: **Szabados, Budapest, V., Váci-út 18.** 2042

Tűztöltőfecskendő két-karú, kétkezes kivitelben, használt állapotban kapható. **Kemény Manó, Budapest, V., Aká-démia-utca 21.** 2536/3

„Rábe” tányérfelbontógép alkalmazásával ki-előzést fokozhatja. **Kapható azonnali szállítással szimpla és dupla kivitelben Rácz Armin és Társa cégnél, Budapest, VI., Ó-utca 7.** 2521

Eladó 7 darab 2, 3 és 4 méteres Cylinderr-szita, kúpkerek-meghajtással, egy tarár és egy dupla Ra-diál-szita, Eladó 80 HP-s kom-pond kondenzációs gőzgép, 63 m² tűzfűtőletű Fischbeim-kazánal, kítőnő állapotban. **Megvételre keresünk 120-150 lóerős barnaszén-gáz-mórt villamos meghajtásra. Kolling György és Fia, Ernőhályfalva, Bihar megye.** 7486

Ganz faszekrényes henger-cserekes: 21, 21/a, 9/14, 290/600, 290/800, 290/1000 mm azonnali szállításra kaphatók. **Rácz Armin és Társa, Buda-pest, VI., Ó-utca 7.** 2521/2

Darálóköveket smirglilből készítenek, 1500x1600 mm méretű síkszita, 2 számú Progress, 42 collos korpakő-áratok, szimpla és dupla fel-vonók kaphatók. **Rácz Armin és Társa, Budapest, VI., Ó-utca 7.** 2521/4

6-járatú hengermalom Sári községben, lakóház és melléképületekkel együtt eladó vagy garanciával bérbe-adó. **Kurta György, Sári.** 4277

Barnaszén-generátor-akat készítenek, telepeken üz-emben megtekinthetők. **Kátránykiválasztókat, generátorokhoz mindennemű öntvényeket külön is adok. Továbbá hengerfűrészeket, du-gattyúkat, hengervejeket, kö-nnyök tengelyeket, vasból széna-szalma sajtolókat, bet-onkeverőket, általános löja-vításokat. **Barikó György, Budapest, XIII., Szegedi-út 48. Telefon: 498-374.** 2456**

Golyóscsapágyak csapá-gy-házak, használtak, újak, transz-van-sziók, alkalmi árban: **Nánási Sándor, Budapest, V., Tutaj-utca 1. Váci-út 66-nál.** 2036

Tartálékengerek 22/65 Ganz vasszekrényes hengerekhez, egy pár fogaskerek Ganz 9/14-es törethengerhez, alig használt, eladó. **Komoly ér-deklődők írjanak „Dunántúli 7480” jellegre a kiadói-hivatal-ba.** 7480

Traktor- és stabil-hengerek, főtengelyek legpre-cízebb közörülése modern amerikai rendszer szerint. **Dugattyúk, dugattyúgyűrűk, csap-szegyek, szelepek stb. legolc-sóbban, gyári garanciával: Solymossy és Társa, Budapest (VIII., Tavaszmező-u. 6.) 468**

Jó búzatermő vidéken el-nyoljárható vámmalom. **A ma-lom 1936-ban lett építve, köz-vetlen kövesút mentén, a falu közepén. Falunak vasútálló-mása van, csuvarmentes hely, nagy az állathizálás. Cím a kiadóban.** 7517

Legolcsóbb a motortüzem. **Atalakított malmában garanciával meglevő alsószívású fagázgenerátort kétaknásra, 30%-kal kevesebb fogyasztás, 10%-kal több lóerő. Nincs búz, nincs kátrány. Nyersolajmotorokat átalakított, javított, üzembehelyeztek óra-es napibérlet: **Bukovits, Buda-pest, Wahrman-utca 9. Váci-ut-nál.** 2065**

Eladó Garett-rendszerű 8 légtörős, 15.07 m² tűzfűtőletű, 2 hengeres, ala-csóny-magasznyomó, kb. 30 lóerős lokomobil. **Ez évben lett újra nyomatva. Megte-kinthető Dénes Lajos és Társa téglagyár telepeén, Orosháza-n.** 7492

70-80 HP szivó-gáz-mótor, Langen és Wolf gyártmányú, fatüzlelésű, gene-rátorral **Machan és Amme Gőzke 30/60 dupla hengerek-ke, síkszikák, Reform dara-tisztító, hámozógépek, szimpla és dupla felvonók, prima, alig használt állapotban eladó. Győri Gépipari Vállalat, Győr, Zöldfa-utca 11.** 7511

Martos és Herz 20 HP-s szivógáz-mótor, alig használt, eredeti gyári fagázgenerátorral kom-plett eladó. **Hoffmann Ernő műszaki kereskedő, Szombathely.** 7385

Figyelem! Gépvásárlók. **Aki nyugodtan akar aludni, traktort, szivó-gáz-, benzín- és nyersolajmó-tort — 2 lóerőtől kezdve — Diamanthez jöjjön venni, mert egyévi jótállást vállal és rész-lefizetésre is ad. **Budapest, Váci-út 43.** 2092**

Szakember 20-30 ezer pengővel jobb vegyestípű malmot keres bérbe, esetleg betársulna. **Jel-lege: „10 év 4250”. 4250**

Ötjártú búza- és rozsa-malom 30 HP fatü-zeléses motormeghajtással köz-ség egyedüli csuvarmentes malma eladó vagy komoly bér-lőnek bérbeadó. **Csak sze-mélyesen tárgyalok. Lukács János, Tápisáp.** 4282

Eladó más vállalkozás miatt jó vidéken egyedül álló roz- és darálómalom, hozzávalókkal együtt. **Sturm, Gerse, Vas megye.** 7512

Évi 4 vagon körüli vámké-resett, 2-jár-tú villany darálómalom lakó-házal eladó. **Boór, Perkáta, Pétőfi-utca.** 4231

Ötárszú alsómeghajtású síkszita selyemmel, vászonnal együtt eladó. **Üzem-ben megtekinthető május hó 15-ig. Kovács Albert gőzmal-ma, Hajduszoboszló.** 4285

Azonnal szállíthatók használt, de üzeme-kes szivógáz-motorokat 20 HP-től 120 HP-ig, ugyancsak min-den méretű cséplők, traktoro-akat. **Rosenbaum Pál, Szász-régen.** 7510

Dieselmotorok 138 körü-műkkel, komplett villanyve-lep, eladók külön is. **Rymorz, Budapest, Váci-út 50.** 2314/a

Malomkövek darálásra és kőrlésre, ra-kott terméskőből, valamint ön-eresedő mőkővek Francia kvarc-ból minden méretben kaphatók. **Kann és Heller Rt., 70 éves malomkögyára, Budapest, V., Vilmos császár-út 62.** 2190

Kisebb vízimalmot vagy daráló bérbe vagy részre keres éltesebb dunán-túli szakember. **Stauer Ödön, Tápisáp, Pest megye.** 4293

Gabonaminőség mérle-gek hi-telestés 1/4 literes kivételben kaphatók. **Kemény Manó, Bu-dapest, V., Akadémia-utca 21.** 2401/a

Szítaselyem márkás min-den számban **Karikóné műszaki irodájában, Budapest, Király-utca 82. Tele-phon: 422-667.** 7157

Monarch daráló, 65 cm át-mérőjű, jó kö-vekkkel, 3 csapágyas, jutányo-san eladó. **Bövebbet: Weisz Jenő, Ersekújvár, Széchenyi-utca. Telefon: 225.** 4296

Hengerek fogaskerekek, szabadonlengő síkszita, vasrészek, az összes malomgépekhez és az összes alcsószívású cikkek olcsó beszerzési forrása: **Kriszhaber Károly, Budapest, XIII., Lang László-utca 6.** 1328

Bevonulás miatt malombér-let eladó, 11-jár-tú búzamalom gőzgéppel, darálóval, köleshálóval, lakásokkal, sertéshizlálókkel, melléképületekkel. **Evi bér 4 vagon búza értéke, kaució 4 kezességű váltó. Cím: Nagy-gőzmalom, Kunhegyes, Szolnok megye.** 4284

Darálókövek legkemé-nyebb kova-rcvart anyagból, smirglit tel-jesen pótolja. **Jótállással ké-szítü János Ferenc Műkő-Ma-lomkögyára, Dunaföldvár. Ezüst éremmel kitüntetve. Sa-ját közlödnél.** 7059

Porszűrők minden méret-űben, az összes méretű és szivó rendszerben, igen jó minőségű tömlőkkel és külön tömlők eladhatók. **Kendoff Antal gépész-mérnök, Budapest, XIII., Lehel-utca 64. Telefon: 298-038.** 2287

21/a hengerekhez való fa-cserekes olcsón kaphatók. **Rácz Armin és Társa, Budapest, VI., Ó-utca 7.** 2521/6

Nyugodt akar lenni az el-tenőrészel szem-ben? **Ha igen, akkor a mos-tani rendszer által kötelezően előírt könyveket és tájékoztatót csak a Magyar Molnárok Lapja kiadói-hivatalától rendelje meg.**

Tiszta búzatermő vidé-ken teljesen újonnan, a legmoder-nebből átszertelt nyolcáratú malom, 45-50 HP fatüzlelésű szivógáz-mótor a meghajtóerő, 5 szobás lakás, 600 negyszögöl telek, közvetlen kövesút és vasútállomás mellett, szabad-kézű eladó és azonnal átve-hető. **Erdéklődni Faber Sán-dor malomépítésznel, Buda-pest, Nagyatádi Szabó-utca 23.** 2392/a

Eladó más vállalkozás miatt jó vidéken egyedül álló roz- és darálómalom, hozzávalókkal együtt. **Sturm, Gerse, Vas megye.** 7512

Évi 4 vagon körüli vámké-resett, 2-jár-tú villany darálómalom lakó-házal eladó. **Boór, Perkáta, Pétőfi-utca.** 4231

Ötárszú alsómeghajtású síkszita selyemmel, vászonnal együtt eladó. **Üzem-ben megtekinthető május hó 15-ig. Kovács Albert gőzmal-ma, Hajduszoboszló.** 4285

Azonnal szállíthatók használt, de üzeme-kes szivógáz-motorokat 20 HP-től 120 HP-ig, ugyancsak min-den méretű cséplők, traktoro-akat. **Rosenbaum Pál, Szász-régen.** 7510

Dies

Kiárusítás:

Használt dupla és szimpla Graepel, Machán, Emag, Prokop gyártmányú felbontók, 21-es hengerek, különféle hajtómű láncok stb. Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia-utca 21. 2536/3

Motorokat

fa-, csutka-, barnaszénüzemre 10-150 HP teljesítményű szállítunk. Gyári főjavításokat, hengerfúrásokat, csiszolásokat, dugattyúkat, gyűrűket, hengervejeleket, főtengelyeket stb. árban készítenk. Átalakításokat minden üzemre vállalunk. Cselezteketek köztünk: Kurucz Testvérek gépipari vállalat, Budapest (VI., Angyalhódi-út 6. szám.) 2038

Ganz vasszekrényes

dupla 22/500 rovátkolt, faszekrényes dupla 22/470 sima hengerek, 42 collos francia és sárosipati komplett kőjáratok, felbontógépek, Wörner Monitor tarár, triörök, 2. számú Pohl hámozó, Seck-rendszerű filterek, exhaustorok, daratsztítók, zsákpörölők, szállítócsigák, fűgőgyámok, 55 mm tengelyű stb. jutányosan kaphatók Hoffmann Ernő, Szombathely. 7336

Megvételre

keresek Rex vetőmagtisztító gépet és függőleges, 4. számú darálót. Tóth Gyula, Hort 4274

50 százalékos olajmegtakarítást érhet el!

Fáradt olaját a

„RETROIL“

szab. olajregeneráló

készülékkel regenerálva, új olajként használhatja kg-ként 8-10 filléres üzemköltséggel

a „RETROIL“

készülék minden vélekedeztettség nélkül próbára szállítjuk és üzemben bemutatjuk. Több mint 100 darab üzemben.

Beszerezhető:

KEMÉNY MANÓ

műszaki cégnél

Bpest, V., Akadémia-utca 21.

40 éves gyakorlat

a malomszakmában. Malomszereléseket, rosszul működő malmok rendbehozását, diagrammok készítését, beérleléseket felelősség mellett vállalom. Szaktanácsot személyesen díjtalanul adok. Szabadonlengő síksztítákat, daratsztítókat, hámozógépeket, kefépeket jutányos árban szállítok. Fáber Sándor malomfelszerelési vállalkozó, Budapest, VII., Nagyatádi Szabó-utca 23. fsz. 20. 2392

Malomszerelést

beérlelést, tervezést, diagramm-készítést önállóan vállalom. Műhelyemben átalakítok, készítek és eladok síksztítákat, daragépeket, felvonókat, darálóköveket igen kedvező árban, újabban is. Szabó Imre szerelő főmólár, Budapest, Vilmos császár-út 76. III. emelet 5. 2330

Barnaszéngenerátorok

forgórostllyal, kátrány kiválasztó, kalapácsos őrlőgépek, villanyhegesztés, fejsztergómunkák, hengercsiszolás, delezés, főtengelyhegesztés, javítás, szabályozás, hidraulikus emelőhakkölcsönzés. Osgyan mérnök, Békéscsaba. 6515

Elektromotorok

dinamók nagy vaslátszékben, tekercselés, szerelés, csereüzletek. Rymorz, Budapest (Váci-út 50.) 2035

ELADÓ ALKALMI ÁRON

1 db 65 HP félstabil Máv. gőzgép, 15 légtörős; 1 db 16/20 HP Martos és Herz magánjáró; 1 db 8-as EMAG gőzmagánjáró; 1 db Rökk-féle tökmagolajpréss és berendezés; magánjáró részek; alvázak; tömör és fúvott gumikerekek; pótkocsik; 1 db 8 HP Langen és Wolf benzínmotor; 1 db 6 HP Kühne benzínmotor; 1 db 50 HP Hanomag motor és traktorrészek; 1 db 75 HP Nicholson sabil gőzgép, 1 db 12 HP szivógázmotor; 1 db 10 HP szivógázmotor; szivógázgenerátorok különböző nagyságban; kovácsműhely - berendezések; Simeringi Agregát 4 HP; 1 db 1-es számú Graepel-féle kombinált koptató- és hámozógép, előszítával, triörhengerral, smirgliköppennyel és szelelővel; 1 db 13-as Reform dara tisztító, 210 mm széles; 1 db 36 collos daráló kőjáró; 1 db 220x650 Ganz hengerek; 1 db 220x475 Ganz dupla hengerek; 1 db 20 HP Martos és Herz szivógázmotor; kb. 200 db főtengely és traktorrészek, csapágycsok.

SZEGŐ JÓZSEF

új és használt gépek kereskedése

NAGYKANIZSA

Király-utca 2. sz. Telefon: 134

Gyöngyös városban vasút mellett, 16-járatú, vegyesörlesű, üzemben levő gőzmalom

hozzátartozó négyszobás, komfortos, gőzfűtéses új úri lakással, öskeresztény jó üzleti szakembernek, aki kb. 25-30.000 pengő készpénzzel rendelkezik,

azonnalra bérbeadó.

Kizárólag személyesen tárgyalok a helyszínen: **Weiner Bertalan, Gyöngyös.**

Árverési hirdetés.

1939. évben szerelt HENGER-MALOM, modern új épületben, 17-járatú, 8 hengerekkel, napi 250 mázsa kapacitással, vasúti állomás mellett 1000 öles telken 4 szobás úriházzal

árverésre kerül

Nagykátán (Pest megye) folyó évi május hó 2-án délelőtt 10 órakor a Járásbíróház épületében. Kikiáltási ár: 40.369 pengő. — Közlebbit dr. Török, Nagykátán.

Ismét kapható! NÁDAS LÁSZLÓ**Kazánfűtés**

című könyv, IV. bővített kiadás.

Korszerű. — Tömör. — 210 ábra.

Ára fűzve 6.— P, díszkötésben 8.— P

Kapható a

MAGYAR MOLNÁROK LAPJA kiadóhivatalában

82-85 százalékg

minden rendszerű malom kiállítását garancia mellett vállalom. Kisebbs-nagyobb malmok teljes átalakítását és gazdaságos kiállítását. Tengericsírtalanítókat, Beörléseket, szaktanácsot, őrlési leírásokat, diagramokkal, mérsékelt díjjal.

MATISZ JÁNOS

malomszakértő műszaki és malomszerelési vállalat,

BUDAPEST, V., CSÁKY-UTCA 8. SZ. TELEFON: 111-418.

ALKATRÉSZEK SZIJTÁRCSÁK**Ford és Fordsonhoz**

LEGOLCSÓBBAN

WITTENBERGERNÉL

BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-UTCA 66. SZÁM

TELEFONSZÁM: 115-459

Órellenőrzőóra

és azok tartozékai: papírszalag vagy számlap, könyv, lécd kulcs, doboz, börtök állandóan rakható. — ÓR-ES AUTÓÓRAK, valamint kilométerjelzők szakjavító műhelye

SCHVARCZ TESTVÉREK

aranyéremmel kitüntetett órásmesterek

Budapest, VI., Podmaniczky-u.59. Tel.: 129-624

Vidéki rendeléseket, javításokat elfogadunk

MÁVAG**barnaszéngenerátor**

üzembiztos, robbanásmentes.

Nagy megtakarítás a fa-, faszén-, Diesel- és gőzüzemmel szemben.

Üzemben az ország minden részében.

MÁVAG

kőforgó-, turbina- és dugattyús szivattyúk, duplex gőzszivattyúk, víz- és gőzarmatúrák, tolózárok, csapok.

Ismeret és, mérnöki látogatás díjtalan

MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMI VASGYÁRAK

KERESKEDELMI KÉPVISELETE R. T.

Budapest, VIII., Múzeum-krt 18. Tel: 133-394

MÁRTA SZABADONLENGŐ SIKSZITA-HAJTÓMŰ

RÁSZERELHETŐ BÁRMELY KÉTSZEKRÉNYES SIKSZITÁRA

GYÁRILAG JAVÍTOTT GÉPEK;

Ganz-gyártmányú faszekrényes hengerek, gyűrűkenesű csapágycsok:

4 db 3/8 számú 220-475 mm hengerekkel, dupla

1 db 9/14 számú 220-650 mm hengerekkel, dupla

2 db 33 számú 290-800 mm hengerekkel, dupla

2 db 21 számú 220-550 mm hengerekkel, dupla

1 db 22 számú 220-396 mm hengerekkel, dupla

2 db 9 számú 220-650 mm hengerekkel, szimpla

Ganz vasszekrényes hengerek:

1 db 220-500 mm szimpla hengerek

1 db 220-650 mm szimpla hengerek

Síksztítók új Márta szabadonlengő hajtóművel:

1 db Wörner-gyártmányú 32 db 750x1500 kerettel

3 db Seck-gyártmányú 26 db 790x1600 kerettel

1 db Kreiser-gyártmányú 32 db 800x1600 kerettel

2 db kisebb síksztita

Egyéb gépek:

1 db E. M. G. kombinált koptató smirgliköppennyel

2 db tarár

1 db gyorstriör és több más triör

szívó- és nyomóporszűrőgépek

A malomban használható összes gépek javított állapotban kaphatók

KREISLER

MALOMBERENDEZŐ VÁLLALAT K. F. T.

Budapest, XIII., Főthi-út 18. (Váci-út mellett.) Telefon: 291-691

Rendeletszerű malmi könyvek

Magyar malmok címtára P 20.—

Zsákbárca

külön a gabonához (sárga) és külön az őrlés-
mennyhez (rózsaszín) 500 darabonként P 1.—

Vámfeljegyzési vagy

Vámcserekönyv P 4.—

Vámdarálási könyv P 2.—

Gabonaraktárkönyv P 2.—

Őrléményraktárkönyv P 2.—

Őrlési (malter-) könyv P 2.—

Pénztárkönyv P 2.—

Idegenkereskedelmi őrlés

könyve P 2.—

Őrletgyűjtő-könyv P 2.—

Malmi munkarend

az ipartörvénynek és az új munkaügyi rende-

leteknek megfelelő tartalommal.

3 darab ára (kérvénymintával) P 1.20

MAGYAR MOLNÁROK LAPJA

BELFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 16.— P. FÉLÉVRE 8.— P. NEGYEDEVRE 4.— P.
KÜLFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 20.— PENGŐ, FÉLÉVRE 10.— PENGŐ

Kishirdetések ára: a kihirdetési rovatban előfizetők részére
egy szó egyszeri közlése 10 fillér, vastag betűkkel 20 fillér
A legkisebb hirdetés (10 szóig) egy pengő
A hirdetési díjak előre fizetendők

FŐSZERKESZTŐ:

DR. KARÁCSON JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, V., KATONA JÓZSEF-UTCA 14. SZ., FÖLDSZ. 2.
TELEFONSZÁM: 118-489

Magyar királyi postatakarékpénztári csekkzámla száma: 11.450

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON

Aki a lapot az előfizetés lejártá előtt 8 nappal írásban nem
mondja fel, annak megrendelése ugyanolyan időre meghosz-
szabbítottak tekintetik, mint az előző megrendelése szolgált

Nagyhirdetések ára: egy hatodhasábos (35 mm
széles) millimétersor egyszeri beiktatása 20 fillér
Szövegoldalón (75 milliméter széles) 60 fillér
A hirdetések tartalmáért nem vállalunk felelősséget

Bácska visszatért!

Az elmúlt hét eseményei új lapokat írtak a magyar történelem nagy könyvébe. Megvalósult az, amire egészen a legutóbbi időkig a legkevésbé lehetett számítani: derék honvédségünk visszafoglalta déli részein a Duna-Tisza közét, a baranyai háromszöget. Ismét magyar zászlót lenget a szellő azokon a rónákon, melyeket egy évezred alatt annyi magyar vér és annyi magyar verejték öntözött. Bácska visszatért!

Nem eléggé gazdag a mi szókincsünk arra, hogy kifejezze az örömet, a boldogságnak, a büszkeségnek mindazt az érzését, amely ezeknek hallatára minden magyar lelket eltölt, minden magyar szívet megdobogtat. Ismét gyarapodtunk. Ismét erősödöttünk. Félmilliónyi magyar véruink ismét nyíltan vallhatja magát magyarnak. Magyarul beszélhet. Magyarul dalolhat és magyarul imádkozhatik.

Első szavunk üdvözlét a visszatért testvéreinkhez. A köszönet és hála szava mindazokhoz, akik ezt a nagy örömet, ezt a nagy boldogságot lehetővé tették. Bölcsek Kormányzóinkhoz! Államférfiúi erényekkel teljes kormányunkhoz! Barátainkhoz és szövetségeseinkhez: a nagy német és olasz nemzethez! És vitéz hadseregünkhöz, mindnyájunk szeméfenyéhez!

De szeretettel üdvözljük nem magyarajkú honfitársainkat is. Azokat a derék délvideki bunyevácokat és sokácokat, akikkel annyi évszázad minden viharát együtt szenvedtük el, kevés örömet átéltek. Érezzék magukat újból itthon közöttünk, annak tudatával, hogy Szent István koronájának teljesjogú, megbecsült polgárai lesznek, ha olyan őszinte szívvel térnek vissza, mint amilyen őszinte szívvel köszönti őket a magyarság.

Ime, igazuk volt azoknak, akik hittek egy Istenben, hittek egy hazában. Hittek egy isteni örök igazságban! És hittek, ma is törhetetlenül hisznek Magyarországot feltámadásában!

A molnár továbbképző-tanfolyam megnyitása

A budapesti Állami Felsőipariszkolán április 16-án délelőtt 9 órakor nyitották meg az idei molnár továbbképző-tanfolyamot. Az ünnepélyes megnyitáson megjelentek: dr. Halla Aurél államtitkár, Vajda Ödön műegyetemi ny. r. tanár, a Molnár Céh elnöke, dr. Karácson Jenő, a MÖMSZ ü. v. igazgatója, lapunk felelős szerkesztője, Illés Sándor szerkesztő, valamint a szakajtó képviselői és az oktatótestület szakemberei.

Jesch László igazgató melegen üdvözlölte a megjelent vendégeket és a tanfolyam hallgatóit, ezután rövid megnyitó beszédében mutatótt rá a továbbképzés fontosságára és szükségességére. Ugyanakkor tájékoztatta a hallgatóságot a tanfolyam munkarendjéről és felhívta őket, hogy tartsanak ki szorgalommal munkájuk végéig.

A hallgatóság nevében Teleki Lajos molnár választott és biztosította a szakelődőket a hallgatóság szorgalmáról.

Végül a hallgatóság részletes tájékoztatást nyert a legközelebbi teendők felől és ezzel a rendes tanítás meg is kezdődött.

A budapesti Állami Felsőipariszkola molnár továbbképző-tanfolyamai — minthogy még nincs állandó molnárszakiskolánk — valóban hézagot pótolnak a molnár-szakoktatásban. A tanfolyamról évről-évre egész serege kerül ki a képzett, törekvő molnárfjúságnak, hogy az ott tanultakat a magyar molnáripar hasznára érvényesítse. A jeles tanári kar — élén Nadas László gépészmérnök, szakiróval, ki nek a molnárképzés valóságát szívügye — valóban dicséretes és eléggé nem méltányolható munkát végez.

A MAGYAR ŐSKERESZTÉNY MALMOK

SZÖVETSÉGE KÖZLEMÉNYEI

Élelbelépeit a tisztított súly és az amnesztias 18. rovat

A pénzügyminisztérium a kiörlési rendelettel és a 18. rovat szerinti nullástülpéssel kapcsolatban a Szövetséggel létesített megállapodásokat 86.800/1941 XI/b. számú körrendeletbe foglalta és április 10-én a pénzügyigazgatóságokhoz, általuk az összes malomostályokhoz és malomellenőrző közegekhez megküldte.

A „kiörlési rendelkezésekkel kapcsolatban felmerült egyes kérdések szabályozása” tárgyában kelt körrendeletet röviden a következőkben ismertetjük:

I. A Kiörlési százalék

meghatározása érdekében ugyanazon rendelkezések szerint kell eljárni, mint amelyek az 1.500/1937 P. M. rendeletben a váltáság fizetésére fennállnak. Tehát:

a) Kereskedelmi és vegyesörlesben.

1. Ha a malomnak nincs két önműködő mérlege vagy nem folytat ú. n. raktári tisztítást vagy bár ilyen berendezése van, de nem kíván ezzel a joggal élni, akkor a kiörlés alapja mindig a felöntésre kerülő gabona tisztítás előtti (szemetes) súlya.

Az „elkülönített raktári tisztítás”-t a körrendelet úgy határozza meg, hogy a tisztításnak a malomtól elkülönített helyiségben és a malomgépektől elkülönített külön gépeken kell történnie.

Ha a két önműködő mérleggel felszerelt malom üzemeltetője nem kíván élni azzal a joggal, hogy a kiörlést a második önműködő mérleg által mutatott mérleg súlya szerinti mennyiség alapján számítsák, akkor ezt az elhatározását az illetékes forgalmazóhivatalhoz be kell jelentenie. — Ebben az esetben a váltáságot is a szemetes súly után kell számítani.

2. Ha a malomnak két önműködő mérlege van s joggal élni is kíván, akkor a kiörlést a második önműködő mérleg által mutatott — tisztított súly — alapján kell megállapítani. Raktári tisztítás esetén a hulladék nem is kerülven felöntésre, alap mindig a tisztított súly.

Természetesen a raktári tisztítást végző vagy két önműködő mérleggel bíró malmoknál, ha a tisztított súlyt kívánják kiörlési alappá tenni, a 25% nulláskiaknázást is a tisztított súly után kell számítani.

b) Kizárólagos vámmalmok.

Ezek a bevitt gabonát mindenekelőtt megtisztítják (az ú. n. összeöntéses malterra engedélyt nyert kizárólag vámmalmok is), a megtisztított gabonából az örlésdíjat levonják s az így megmaradt gabonát öntik fel örlésre s kiörlési alapnak a tisztított súlyt teszik meg.

A körrendelet itt eltekint a 2% természetben

és előre levonható porlástól, holott az a vámmalmok természetes és rendelettel biztosított joga. Valószínűleg arra gondol a körrendelet, hogy a vámmalmokban átlag 2% porlás felmerül. Minthogy azonban nem minden malomban van ez meg tényleg, bár a kiörlés szempontjából a „90 kg” az irányadó, a kiszolgálás szempontjából a rendelet értelmében a 88 kg a rendeleti lehetőség. A vegyesmalmokban ez nem probléma, a tisztán vámmalmokban azonban ilyen esetben megfelelő beosztás alapján szemes megtakarítással kell dolgozni.

II. A jellegminta.

Erősen hangsúlyozza a körrendelet, hogy különös gonddal kell ellenőrizni kereskedelmi, vegyes- és vámmalmokban, hogy az előállított kenyérlisztek a hivatalos jellegmintának megfeleljenek-e.

A tisztított alapra való helyezkedés tehát azt jelenti, hogy ha az előírt kiörlési százalékkal a kenyérliszt a mintánál világosabb, akkor feljebb kell menni a kiörléssel.

III. Kiörlési kihágások büntetése.

Kötelességévé teszi a körrendelet az ellenőrző hatóságoknak, hogy a kiörlési rendelet elleni súlyosabb vétségek esetében a közigazgatási kihágási feljelentéstől függetlenül s eredményének bevétele nélkül a malom lezárása, állandó ellenőrzés alá helyezése érdekében a pénzügyminisztériumhoz haladéktalanul jelentést kell tenni.

IV. Részletezett szállítóbarcát kell adni.

A kiörlési rendelkezések biztosabb ellenőrzhetése érdekében a körrendelet eltörli a tisztán vámmalmoknak azt a jogát, hogy a szállítóbarcán módjuk volt részletezés nélkül, egy összegben feltüntetni a kiadott örlemények súlyát. Elrendeli, hogy minden vámmalmmal, tehát a kizárólagos vámmalmmal is, a jövőben az egyes kiszolgált örlemények egyenkénti súlyát és minőségét a szállítóbarcán pontosan fel kell tüntetni.

V. Enyhítés a „18. rovat”-on.

Február 1-től kezdve a 18. rovat szerint való nullástülpések esetén a következő eljárást kell foganatosítani:

a) Ha a kiörlés — nyilván havi átlagban — az előírt legmagasabb nullászávalékot túllépi, akkor feljelentést kell tenni s ebben az esetben a túllépés mennyisége a napiár szerinti átszámítással bírságként kiszabandó.

b) Ha a 18. rovat szerinti túllépés a kiörlési határ túllépése nélkül, tehát a vámmalm elvonásokkal több az előírt százaléknál, bírságot csak akkor szabad kiróni, ha a nullástülpelés kereskedelmi kenyérliszttel pótolattott.

EMAG-rendszerű

„SZITTYA” tengericsirátlanító berendezés

a csirátlanítást teljesen új eljárás szerint végzi.

A rendeletben előírt csirahozamot és nagy olajtartalmu csirakiválasztást biztosítja. — A tengeriörlést leegyszerűsíti.

Gyártja: VADÁSZTÖLTÉNY-, GYUTACS- és FÉMÁRUGYÁR Rt.

(azelőtt ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR)

Budapest, VI., Váci-út 19.

Telefon: 298-960.

Sürgőnycim: EMAG

Ha a pótlás csak részleges, akkor csak a pótlás mennyiségének megfelelő nullás nagybani piaci árának megfelelő összeget kell bírsággént kiróni.

VI. Jegyzőkönyvi kioktatás.

A körrendelet meghagyja, hogy minderről az érdekelt malmokat az ellenőrző közegek jegyzőkönyvi úton kötelesek kioktatni.

Zárult korpák sürgős elszállítása.

Abból a célból, hogy a vegyesmalmok által fölöslegként bejelentett korpamennyiségek ne okozzanak többletköltséget, a Magyar Öskeresztény Malmok Szövetsége a szállítási rendelkezések gyors megadása érdekében intézkedést kért a közellátási minisztériumtól. Kérte egyben a rendelet megváltoztatását olyan irányban, hogy a helyi kiesinybeni szükséglet önműködő kielegíthetése végett rendelkezjen el minden zárult malomban megfelelő mennyiségű készletre felszabadítást. Erre vonatkozólag Szövetségünk a közellátási minisztériumtól az alábbi rendeletet kapta:

8724/1941. Ké-1/6.

Tárgy: Panasz erőtakarományok diszponálása ügyében.

Magyar Öskeresztény Malmok Szövetségének
Budapest

Kérelmére értesitem a t. Igazgatóságot, hogy a 8560/1940. M. E. számú rendelet megváltoztatása hatáskörömet meghaladja.

Az erőtakarományok diszpozíciójának és a vételár kifizetésének késedelmissége tekintetében hoztam terjesztet panaszra kapcsán értesitem a t. Igazgatóságot, hogy a diszpozíció meggyorsítása és a vételárnak a bejelentéstől, illetve igénybevételtől számított 8 napon belül való kifizetésére kívánom fel a forgalombahozatalra kijelölt szervet.

Ha tehát a kifizetésnek az igénybevételtől számított 8 napon belül meg kell történnie, természetesen a zárult malmoknak 8 napon belül való szállítási kötelezettsége is önként értődik.

Többször érkeznek hozzánk panasz abban a tekintetben is, hogy a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete nem veszi igénybe a már szállításra, illetve eladásra készen álló korpát. Ez esetben az eljárás a következő:

Az érdekelt malom táviratilag hívja fel nevezett szövetkezetet arra, hogy 3 nap alatt közölje az igénybevételt és adjon szállítási rendelkezést s ha erre a táviratra vagy levélre 3 nap alatt megfelelő válasz nem érkezik, avagy nem történik intézkedés abban a tekintetben, hogy a korpa a nevezett szövetkezet költségére tároltassék, akkor természetesen a malom jogosult a korpát értékesíteni, mert semmiféle olyan rendelet nincs, amely arra kötelezné a malmot, hogy bizonytalan és hosszú ideig legyen köteles a saját költségén tárolni a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete részére korpát és benne havertetni a pénzét.

A katonai szolgálatra bevonultak segélyezése.

Az iparügyi minisztériumtól az alábbi leiratot kaptuk:

Magyar Öskeresztény Malmok Szövetségének
Budapest

Felkérem t. Címet, hívja fel a kötelekbe tartozó vállalatok vezetőségét, hogy — miként azt a két utolsó esztendőben is készséggel megtették — a rendkívüli katonai szolgálatra bevonult alkalmazottaik hozzátartozóit a m. kir. honvédelmi miniszter úr által elrendelt hatósági segély 50 százalékát kitevő havi segélyben részesítsék.

Egyben kérem t. Címet, hogy tett intézkedéséről engem is értesíteni sziveskedjék.
Budapest, 1941. évi április hó 9-én.

Varga s. k.

A fenti leirat alapján mi a magunk részéről is felkérjük az összes malmokat, sziveskedjenek a segélyt a rendkívüli katonai szolgálatra bevonult alkalmazottak hozzátartozói részére feltétlenül folyósítani, mert ezt a malmok hazafias kötelességének tartjuk.

Gabonavásárlási engedélyes malmok figyelmébe

Néhány malom, amelynek az alsóbbfokú közigazgatási hatóságokkal — különösen a szállítási igazolványok terén — nézeteltérése akadt, megfelelő írásos igazolást kért a közellátási hivataltól. A kérelmezők meg is kapták egyénileg a következő igazolást:

M. Kir. Közellátási Miniszter.
M. Kir. Közéllátási Hivatal.

...../1941. II. 3. o.

Ertesitem, hogy a Cim, mint vásárlásra jogosított malom, külön vásárlási engedély nélkül is vásárolhat terményeket, bárhol, 50 kat. holdon aluli kisgazdaktól. Ezen termények elszállításához azon község előjárósága (város polgármestere) köteles szállítási engedélyt kiadni, ahonnan a termény elszállítatik.

Amennyiben tehát akár a vásárlás, akár az elszállítás tekintetében akadályok merülnek fel, jelen rendeletem egyidejű felmutatása az alsóbb hatóságokkal szemben vagy vita esetén, egyben a Cim igazolásul is szolgálhat.

A Magyar Öskeresztény Malmok Szövetsége azt kérte a közellátási minisztériumtól, hogy egyszerűség és biztonság okáért minden vásárlási igazolvánnyal bíró malom kapja meg ugyanezt az igazolást. Erre vonatkozólag a m. kir. közellátási minisztérium közlélmézési hivatalától a következő leiratot kaptuk:

M. Kir. Közellátási Miniszter.
M. Kir. Közéllátási Hivatal.

43.990/1941. II. 3. o.

Magyar Öskeresztény Malmok Szövetségének
Budapest

Március 31-én kelt 3596/1941. I.P. sz. felterjesztésére értesitem, hogy az összes jogosított malmok részére a gabonavásárlási tevékenység biztosítására szolgáló igazolást kiadni nem áll módomban, már csak azért sem — miként a Cim is felterjesztésében hivatkozik erre — mert az engedélyesek névsora állandóan változik.

Nem zárkózom el azonban az elől, hogy az egyes kérelmek, amelyek ilyen ügyben hozzám érkeznek, mint eddig is, esetről-esetre elbíráltassanak.

Budapest, 1941. április 9.

A miniszter rendeletéből:

dr. Sulyok s. k.
osztályvezető.

A fentiek után azok a gabonavásárlási engedéllyel bíró malmok, amelyeknek hasonló igazolásra szükségük van, egyéni kérvényezéssel szerezhetik meg a fontos miniszteri iratot.

Folyamodni a m. kir. közlélmézési hivatalhoz (Budapest, V., Nádor-utca 27) kell, de tanácsos Szövetségünkön keresztül küldeni a folyamodást, már csak a gabonavásárlási engedély bírtoklásának igazolása céljából is.

A Szövetséggel való levelezés helyes módja.

Kérjük igen tisztelt tagjainkat, hogy a Szövetségünkhez intézett leveleikben — minthogy legtöbb esetben azok alapján hatósági intézkedést kell kérnünk — minden rendelkezésre álló konkrét adatra, különösen az alsóbb hatóságok ügyszámaira föltétlenül hivatkozzanak. Tehát ne így írjanak: „X. községben egy polgármester új darálót akar létesíteni, tessék megakadályozni“, hanem így: „X. községben Y. nevű mészáros foglalkozású, malomipari képzettséggel nem bíró egyén új darálót akar létesíteni. A gépeket a Z. cégnél már meg is vásárolta s azok meg is érkeztek. A ... járási főszolgabíró/1941 szám alatt a telepengedélyezési eljárást már ki is tüzte... stb.“

Továbbá ne így: „A főszolgabíró lefoglalta a malom vámkeresményét és megtiltotta, hogy eladjam.“ Hanem így: „A ... járás főszolgabírája .../1941 sz. a. írásos értesítésével elrendelte, hogy vámkeresményemet nem adhatom el többé szemesen vámörlesre jogosultaknak, hanem köteles vagyok a hatóság rendelkezésére tartani. A főszolgabíró az alispán/1941 számú végzésére hivatkozik leiratában... stb.“

Vagy így: „A községem főjegyzője szóbeli utasítással arra kötelezett, hogy vámkeresményemből 10 q-t adjak át uradalomnak, amely község területéhez tartozik.“ —

Vagy így: „A 18. rovat szerinti nullástülpés alapján a bírságot a pénzügyminiszter/1941 XI/b. számú rendelettel fenntartotta, pedig az elvonás nem ment a kereskedelmi EB rovására. Mellékelem a vonatkozó havi elszámolás másolatát.“

Kérjük továbbá, hogy a Szövetségtől kapott levelekre adott válaszban föltétlenül hivatkozzanak a mi levelünk iktatószámára, mert különben az előiratokat nem tudjuk hozzászerelni, már pedig a helyes elintézéshez az előzmények pontos ismerete is szükséges.

A helyes levelezéshez tartozik még az is, hogy egy levélben csak egyféle tárgyról írjanak a malmok. Erre már kértük igen t. tagjainkat s utaltunk arra, hogy különböző ügyeket különböző tisztviselőink intézzenek, tehát meggyorsítja az eljárást, ha külön levélben írnak pl. a búzáról, korpáról, fáról, tengeriről, tengerisztról stb.

Ha tehát egy malom egyazon időpontban több dologról is akar írni, ne sajnáljon 2 vagy 3 levélpapírt elővenni, illetve annyit, amennyi a különböző tárgyakhoz szükséges.

Ha tehát egy malom egyazon időpontban több dologról is akar írni, ne sajnáljon 2 vagy 3 levélpapírt elővenni, illetve annyit, amennyi a különböző tárgyakhoz szükséges.

Ha tehát egy malom egyazon időpontban több dologról is akar írni, ne sajnáljon 2 vagy 3 levélpapírt elővenni, illetve annyit, amennyi a különböző tárgyakhoz szükséges.

„NOVOREX“ b ő r s z í j
a tökéletes hajtszíj
nagy szakító szilárdságú, majdnem nyúlámentes, hajlékony, víz- és hőálló, olcsó, minden meghajtáshoz alkalmas.
Egyéb gépszíjak. — Varró- és kötőszíjak.
„KRAUSZLÓ“ folyékony szíjkenőcs, csúszás ellen.
KRAUSZ JÓZSEF FIA, BŐR- ÉS GÉPSZIGYÁR
MARCALI, (Somogy megye). — Alapítva 1850

SZIVÓGÁZMOTOROK
FA, FASZÉN
ÉS BARNASZÉN-
tüzelésre.
DIESELMOTOROK
ÁTALAKÍTÁSA
MOTOR ÉS GÉPGYÁR
MARTOS ÉS HERZ
Budapest, XIV., Erzsébet királyné utja 87.

A helyes levélalíráis.

Gyakran érkeznek Szövetségünkhez cégjelzéstelen levélpapíron olvashatatlan aláírású levél. Válaszunk bizonytalan, sőt sokszor lehetetlen.

Arra kérjük tehát a hozzánk levélírókat, hogy ha nem nyomtatott, tehát biztosan olvasható cégjelzésű levélpapíron írják, aláírásuk mellett nevüket rendes és jól olvasható írással is adják meg a válasz biztossága érdekében.

A vetések állása

Terméskildítások

Az Országos Mezőgazdasági Kamara jelentése szerint az elkészült őszi vetések általában gyengék és melegt kívánnak. A vízzel borított területek kivételével a talajt mindenütt jól megmunkálták, előkészítették és a tavaszbuza, árpa, zab vetését csaknem teljesen befejezték. Az elmaradt téli vetések helyett főként kapásnövényeket fognak termelni.

Rozsvetésterületeink növekedtek. E tekintetben azonban nem táplálhatunk vérmes reményeket, ha csak megfelelő eszközökkel meg nem akadályozza a kormány a rozsállatokkal való feletetését. Legelőre vezetőbb eszköznek látszik a rozs árának a búzaárhoz való közelebbhozása, esetleg egyenlővé tétele.

Minden valószínűség szerint növekedni fog — mégpedig jelentékeny mértékben — az árpa és a kukorica vetésterülete is. A kukoricát húsvét után már vetni kell. Sok olyan terület van, melyet már azért is kukoricával vetnek be, mert egyébtől elkétek, de meg a kukoricaliszt keverési szükséglet fedezéséről is jobban kell gondoskodni, mint tavaly. — Kenyérkeverési célra az árpa is felhasználható, de árpánál még fokozottabban áll fenn az a helyzet, hogy feltakarományozzák.

Hogy a visszacsatolandó délmagyarországi területek milyen változásokat fognak eredményezni az idei terméseredményben, az sok mindentől függ. Békében Bácska valóban és a szó szoros értelmében az ország gabonakamrája volt. Így most is egy esapásra megszűnne minden kenyérgond, ha ez a gabonakamra újból megnyílnék előttünk.

Munkaügyi joggyakorlat

Allandó keresettel nem bíró baleseti kártalanítása.

Felperes, a balesetet szenvedett elhalt munkás jogutóda, kártérítési perében a bíróság által megállapított tényállás szerint a balesetet szenvedettnek allandó keresete nem volt. A másodfokú bíróság a kártérítés összegének megítélésénél a balesetet megelőző évbéli keresetet vette számításba, de öt hét figyelmen kívül hagyásával. Ez öt hét alatt felperes jogelődjének nem volt keresete, mert beteg volt. A m. kir. Kúria a teljes esztendőt veszi számításba. Indokolás:

Helyes az az álláspont, hogy arra való tekintettel, hogy az elhaltnak a baleset idején nem volt allandó és meghatározott jövedelme, a kereset meghatározásánál a balesetet megelőző évben élvezett jövedelem mértékét kell alapul venni. Téves azonban, hogy az elhalt ötheti jövedelmét, melyet azért nem keresett meg, mert beteg volt, a fellebbezési bíróság nem vette figyelembe.

Olyan esetben ugyanis, amikor a munkás, mint az elhalt is, egész évben el van látva munkával, a betegség alatt elmaradt keresetét is számításba kell venni, mert ellenkező esetben a kereset kiszámítása nem egy teljes év figyelembevételével történne. (C. I. 2.205/1940.)

„COLUMBA-LILIPUT“

nagyteljesítményű triőr

kis- és középalmoknak

Kisebb szemvesztéssel tökéletesebben triőröz, mint a lassúforgású triórhenger

STAHEL ÉS LENNER

TRIÖR- ÉS LEMEZYLUKASZTÓGYÁR RT.

Budapest, VI.,
Országbíró-utca 44—46. sz.

Az erőtakarmányok bejelentésének újabb szabályozása

A vámcseremalmok kétheti korpakészletének mentesítése

A Budapesti Közlöny április 18-iki számában jelent meg a közellátási miniszter 14.700/1941. K. M. számú rendelete, az erőtakarmányok forgalmának korlátozásáról szóló 8.560/1940 M. E. számú rendeletben szabályozott bejelentési és nyilvántartási eljárás újabb szabályozása tárgyában.

A rendelet csak annyiban hozott változást a bejelentésekben, hogy amíg eddig az erőtakarmánykészletekben beállott változásokat a m. kir. Közélemezési Hivatalhoz kellett bejelenteni, a rendelet hatálybalépésének napjától, tehát április 18-ától kezdődően a változásokat nem csak a m. kir. Közélemezési Hivatalhoz, hanem még egy példányban a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetéhez (Budapest, V., Alkotmány-utca 29) is, írásban, ajánlottlevélben be kell jelenteni.

A rendelet szövege a következő:

Az erőtakarmányok forgalmának korlátozása tárgyában kibocsátott 8.560/1940. M. E. számú rendelet 5. §-ának (5) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendelem.

1. §.

A 8.560/1940. M. E. számú rendelet (Budapesti Közlöny 1941. évi 9. szám) 5. §-ának (1) (2) bekezdésében az erőtakarmánykészletekben bekövetkező változások bejelentésére vonatkozó rendelkezések a következőképpen módosítottak:

Az erőtakarmánykészletekben bekövetkező változásokra irányuló bejelentést egy példányban a m. kir. Közélemezési Hivatalhoz (Budapest, V., Nádor-u. 27) és egy példányban a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetéhez (Budapest, V., Alkotmány-utca 29) írásban, ajánlott levélben kell megtenni.

A bejelentésre a jelen rendelethez mellékelt mintának megfelelő űrlapot kell használni. Az űrlapokat a Mezőgazdák Szövetkezete látja el a bejelentésre kötelezetteket, de az űrlapokat a községi előjáróktól (polgármestertől) is be lehet szerezni. A

községi előjáróságot (polgármestert) a Mezőgazdák Szövetkezete köteles az űrlapokkal ellátni.

2. §.

A jelen rendelet kihirdetésének napján lép hatályba.

Budapest, 1941. évi április hó 17-én.

Dr. Laky Dezső s. k.
m. kir. közellátási miniszter.

A rendelethez csatolt bejelentési minta megjegyzés rovatában a következő megjegyzések vannak:

Malmoknál a vámorlásban gyártott korpa vagy takarmányliszt levonandó.

Malmoknál, amelyek vámorlásukat cserével bonyolítják le, az 1940-ik évi vámcserereformmunka 2/52 részének (azaz két hétnek) megfelelő mennyiségű takarmányliszt, illetve korpa tartálékolható.

A rendelet hatálybalépése előtti kötések hatálytalanok. Ha a vevők állattartók, általuk igényelendők.

Mint látjuk a rendelet a bejelentési űrlapon is gondoskodik arról, hogy azok a malmok, amelyek vámcserét végeznek, kétheti vámcserereformmunkának megfelelő mennyiségű takarmánylisztet, illetve korpát tartálékolhatnak. A vámcserereformmunka alapja az 1940-ik évben lebonyolított forgalom.

Az ekként tartalékolott takarmányliszt, illetve korpa mennyisége azonban a bejelentési űrlapon feltüntetendő, illetőleg a bejelentéskor mutakozó és az űrlapon teljes mennyiségben feltüntetendő készletből levonandó.

Ezzel az intézkedéssel teljesül a cseremalmok az a kívánsága, hogy a cseréhez szükséges korpamennyiség mentesüljön a zárolás alól. A Magyar Öskeresztény Malmok Szövetségének érdeme, hogy ez a kérdés ilyen gyorsan és a malmokra nézve kielégítő módon intézményesen is megoldást nyert.

Rögtöni hatályú felmondás

I.
A m. kir. Kúria egy szolgálati illetmény iránti perben a következőképpen döntött:

A munkaadónak a szolgálat folytonosságához és az üzemi rend-és fegyelem fenntartásához fűződő érdeke, hogy az alkalmazott a szolgálatból alapos ok nélkül ki ne maradjon, az alkalmazottnak viszont a munkaadó irányában kötelessége, hogy abban az esetben, ha szolgálat teljesítésében őt előre nem látott körülmény akadályozza, erről az akadályról munkaadóját haladéktalanul — tehát vétkes késedelem nélkül — értesítse és az elmaradásának igazolását előző ebből a bejelentésében az elmaradás okát a valóságnak megfelelően közölje.

Felperesnek az a ténye, hogy előzetes bejelentés és munkaadója engedélyének előzetes kikérése nélkül külföldre utazott és a szolgálatból 10 napon át távolmaradt s emellett távolmaradásának okául nem a valódi okot, hanem azt jelentette be hozzátartozói úján munkaadójának, hogy gyomormérgezésben anyja győri lakásán betegen fekszik, olyan szolgálati kötelességsértés, mely szerint az 1875:XXXVII. tc. (K. T.) 55. §-a szerint itt alkalmazandó 59. §-ának 4. pontjában meghatározott azonnali hatályú elbocsátási ok tényálladási elemeit kimeríti. (C. II. 2.856/1940. — 1940. X. 17.)

II.

Ugyanilyen perben a munkaadó azonnali hatályú felmondási jogát azért állapította meg a m. kir. Kúria, mert az illetékes hatóság a külföldi munkavállaló munkavállalási engedélyét nem hosszabbította meg. Az ítélet indokaiból a következő részeket idézzük:

Az irányadó tényállás szerint a külföldi honos felperes részére az 1939 május 1. napjáig terjedő időre megadott munkavállalási engedélyt az illetékes hatóság nem hosszabbította meg. Minthogy ez okból a felperes nézve a szerződésileg elvállalt munka teljesítése, az alperes munkaadóra nézve pedig a felperes további alkalmaztatása lehetetlenné vált, megfelel az anyagi jognak a fellebbezési bíróságnak az a döntése, hogy a munkaadó jogosult volt 1939 május 1-én a szolgálati viszony azonnali hatályú megszüntetésére. — (C. II. 3.276/1940. — 1940. VI. 14.)

Legújabb rendeletek

A váltók bemutatásának és óvás felvételének ideiglenes elengedése.

A rendkívüli viszonyok okozta közlekedési nehézségek és egyéb körülmények arra indították a kormányt, hogy az 1941. április 1. napján vagy azt követően lejárt vagy lejáró váltókra elrendelje, hogy azokat további rendelkezésig — a fizetés hiánya miatt érvényesíthető visszkérésnek fenntartása céljából — fizetés végett bemutatni és óvást felvenni nem kell. (2.820/1941. M. E. szám.)

Az országmozgósítási kormánybiztosok hatáskörének kiterjesztése.

A m. kir. kormány 2.800/1941. M. E. számú rendelete értelmében az országmozgósítási kormánybiztos hatásköre a közellátási ügyekre kiterjesztetik.

Ebben az ügykörben a kormánybiztos nyilvántartja hatáskörének területén a polgári lakosság és a honvédség élelmezési és egyéb ellátási szükségletét. Nyilvántartja a közellátás s honvédség céljára rendelkezésre álló, illetve a fennálló jogszabályok alapján e célra igénybevehető termények és termékek mennyiségét.

A közellátásra vonatkozó jogszabályok és kormányhatósági rendelkezések végrehajtása körében megteszi mindazokat az intézkedéseket, melyek a polgári lakosság és honvédség ellátását biztosítják.

Egységesen irányítja működésének területén a közellátási kormánybiztosok működését és gondoskodik a közellátási miniszter rendelkezéseinek végrehajtásáról. Az országmozgósítási kormánybiztos a közellátási miniszternek van alárendelve.

A zsidó magánalkalmazottak és a fizetésrendezés.

A m. kir. minisztérium a magánalkalmazottak fi-

zetésének szabályozásáról szóló 9150/1940. M. E. sz. rendeletét, 9470/1940. M. E. sz. rendeletével akként egészítette ki, hogy a fizetésrendező rendelet nem gátolja a zsidótörvény rendelkezéseinek végrehajtását. Emellegva a zsidó alkalmazottak fizetését a 9150/1940. M. E. sz. rendelethez való tekintet nélkül lehet megállapítani, ha az 1939-IV. tc. 17. §-ának végrehajtásáról van szó. A rendelet 1940. december 29-én lépett hatályba.

Terményvásárlási jogosultság gyakorlása megbízottak által.

Az 5.430/1940. M. E. sz. rendelet értelmében gabonavásárlási joggal rendelkező kereskedők a rendeletben meghatározott gabonaféleket kizárólag saját személyükben, vagy az értelmiségi munkanélküliség ügyeinek kormánybiztosánál bejelentett alkalmazottaik útján vásárolhatnak. Abban az esetben ugyanis, ha vásárlási jogosultsággal rendelkező kereskedők alkalmi megbízottak, illetőleg bizományosok útján is vásárolhatnának, tág tere nyílnék a legkülönbözőbb visszaéléseknek. (30.059/1941. K. K. M.)

KENDER- ÉS LENKIKÉSZÍTŐ GÉPEK

Törőgépek. — Tlológépek. — Kócrázógépek a legmodernebb kivitelben. Bármily nagyságban.

ORENSTEIN ÉS KOPPEL magyar t.-l.
BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZAR-ÚT 31. SZÁM

WOLFENER GÉPSZÍJ VILÁGHÍRŰ

Különleges célokra: „COSMOS” vagy „AERO” minőség
Budapest, IV., Károly király-út 26.

A malom zártszám-rendelet kijátszása

A „Köztelek” 15. számában „Házilag készíthető köleshántoló” címmel cikk jelent meg. A cikk arra hívja fel a gazdák figyelmét, hogy a kölest igen jól és gazdaságosan lehet meghántolni egy *háziilag előállított* hántolóberendezéssel, mely — a cikk szerint — legfeljebb 400 pengőből előállítható és amelynek ára — az üzemi költségen felül — már 50–60 mázsa köles lehántolásánál teljesen megtérülhet.

A cikk magyaros rajzokat is mellékel a köleshántoló berendezéshez. A cikknek látható és világos célja az, hogy a gazdákat arra vegye rá, hogy az általuk termelt kölest sajátgyártmányú hántolóberendezéssel, házilag, a malmok, illetve hántolóüzemek megkerülésével dolgozzák fel kásává.

Annak előrebocsátásával, hogy a primitív hántolóberendezés nem alkalmas a nagy gyakorlatot és alapos molnári tudást igénylő köleshántolásra s hogy ilyen „berendezés” használata úgy a termelőnek, mint közgazdaságunknak csak kárt okozna, egyelőre csak iparjogi szempontból kívánunk a cikkel foglalkozni.

Köztudomású, hogy a hántolás a molnáriparhoz tartozik s molnáripari képzéshez van kötve.

Az ipartörvény 183. §-a azonban kimondja, hogy nem esnek az ipartörvény rendelkezései alá a mezőgazdasági termeléssel összefüggő mellékiparágak, amennyiben az illetők *leginkább* saját nyersanyagok feldolgozására és eladására szorítkoznak. Ez azt jelenti, hogy minden mezőgazda telepengedély, iparengedély és szakképzettség nélkül malmot, darálót és hántolót bármikor, bármilyen kapacitással létesíthet, tekintet nélkül a malom zártszám-rendeletre, mely hántolókra is vonatkozik ugyan, de hatályossága nem terjed ki az ipartörvény alá nem eső malmokra, darálókra és hántolókra.

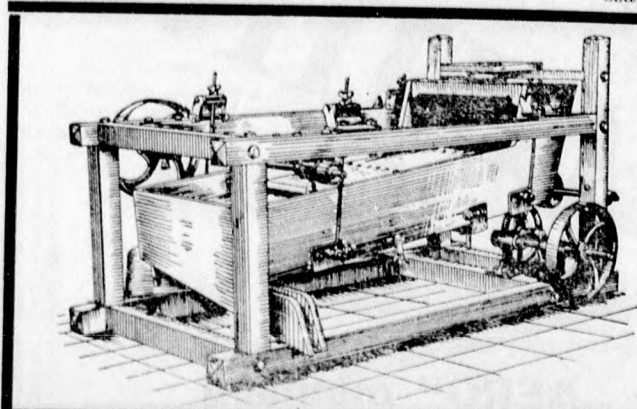
A kutya a „leginkább” szóban van eltemetve. Ezt a leginkább kifejezést úgy magyarosítja az ipari joggyakorlat, hogy a gazdasági malmoknak (darálóknak, hántolóknak) idegen termékek feldolgozásával nem szabad *tünyomó* részben foglalkoznia, hogy gazdasági üzem jellegét megőrizhesse. Ez a gyakorlatban viszont azt jelenti, hogy ha egy gazdasági malom egy évben p. o. 50 vagon sajáttermésű búzát őröl meg a saját gazdasági céljaira, akkor mellékesen még vállalkozhat idegenek részére 49 vagon búzaőrölést, akár vámozással, akár pedig kereskedelmi őrölésben, mert *tünyomó* részben saját termékeit, saját céljaira őrölte fel.

Ezzel a lehetőséggel a gazdasági malmok bőségesen éltek és jelenleg is élnek. *A malomiparnak régi szerelme, régi panaszja, hogy a gazdasági malmok illetéktelen és igen gyakran tisztességtelen versenyt támasztanak*, ami ellen egyáltalában nincs, vagy alig van orvoslás, minthogy ezek a malmok nem esnek az ipartörvény hatálya alá. Alig van az országban olyan vidék, ahol a gazdasági malmok és darálók ne nehezteljenek és keserítenek meg a malmok életét.

Hogy azonban most már a gazdasági hántolásnak is propagandát csinálnak, ez nívum. Utóvégre mindennek van határa. És így kell hogy határa legyen annak a visszaélésnek is, melyet a gazdasági üzemek az ősdi osztrák ipartörvény mintájára csináltak s már teljesen elavult, korszerűtlen, még az 1884. évben, tehát 57 esztendő előtt megalkotott ipartörvények védelme alatt csinálnak.

A világ azóta már nagyot fordult. A mezőgazdasági és az ipar közötti határok már eltolódtak és élesen megvonattak. A kérdés tehát megérett az újabb rendezésre. Eppen az a Németország jár elő példával, amelyre a közgazdasági életben annyiszor hivatkoznak. Németországban is voltak ugyanis gazdasági darálók és gazdasági őrleógépek s ezeket az ottani gazdaságok is használhatták kizárólag saját szükségletük kielégítésére. De már a múlt évben, részint a folyó évben kivétel nélkül *eltöltötték ezeknek használatát* s így minden mezőgazda és gazdaság csak őrleési kontingenssel bíró malomban őrölthet, darálthathat vagy hántolthathat.

Rájöttek ugyanis a hatóságok arra, hogy milyen óriási kárt okoz a közgazdaságnak a szakképzettség nélküli molnáripari tevékenység. Kárt okoz munkaidőben, üzemi anyagban, emberéletben. Főként azonban azokban a gabonákban, melyeket szakértelem nélkül, anyagpazarlással, megfelelő kiaknázás nélkül szokott feldolgozni. De kárt okoz azoknak az egyéb visszaéléseknek révén is, melyeket az ú. n. gazdasági őrleés, darálás és hántolás köpönye alá rejt.

A gazdasági hántolás kitűnő alkalom volna arra, hogy a jogosult és csak az egyedül jogosult hántolóipar elől elvonja a nyersanyag jelentékeny részét. Kitűnő alkalom volna a hántolásra, balyuzásra és árdragításra, mint azt már korábbi időkben igen jól ismerjük. *Mind ezt pedig akkor, amikor a hazai hántolóipar tiszteres kapacitással áll szemben a hazai termeléssel, illetve fogyasztással!*

A malom zártszám-rendeletet az utolsó órában, parancsolóan kényszerítő körülmények hatására hozta meg a kormány. Lehetetlen és tűrheterlen tehát, hogy annak lépten-nyomon való kijátszását, megkerülését bármilyen címen is tovább tétlenül nézze! Hogy hozzájáruljon ahhoz, hogy a legnehezebb körülmények között vergődő, közterhekkel, szociális terhekkel csaknem kibírhatatlanul megterhelt s egyébként is a mezőgazdasági érdekeknek mindenben és teljesen alárendelt malom-, daráló- és hántolóipar létét a gazdasági malmok, darálók és hántolók még jobban megnehezítsék.

A cikk a gazdasági közönség félrevezetésére is alkalmas. Az abban leírt „berendezéssel” nem kétszeri, de tiszteri felöntésre sem lehet becsületesen meghántolni a kölest. Abban annyi hántolatlan és törött szem, annyi egyéb idegen keverék és szemét marad, hogy azt gazdája aligha tudja elfogyasztani. Legfeljebb zúgban eladni. Vagy pedig arra a kissé csiklandós célra felhasználni, ami a cikkben a következőképpen van leírva:

„A gyakorlatban használt ilyen hántolónál azt állapítottam meg, hogy rendes, jól beérett kölesből legfeljebb 1/2–1% hajlatlan szemet hagy a kásában. Szemtörés előfordul a gép munkája nyomán inkább, mint a tökéletesebb hántolómalmoknál, mégis ez 2%-nál nem sokat több lenni, ami általános felfogás szerint kásakészítésnél nem olyan nagy vétek. *Különösen nem számít annak akkor, ha valamely gazdasági kását nem eladásra, hanem belső felhasználásra, szegődményeseinek kiosztására állítja elő.*”

A gabonafélék, a liszt (kenyér) és az erőtakarmányokra vonatkozó hatályos rendeletek rövid felsorolása és kivonata

A Budapesti Közlöny ápr. 9-i számában közli a felsorolt, valamint egyéb élelmiszerekre vonatkozó hatályos rendeletek rövid, világos és áttekinthető kivonatait. Ebből közöljük le a malomipart érdeklő alábbi részeket:

I. Gabonafélék.

A gabonafélék a 6.530/1940. M. E. számú rendelet (M. M. L. 1940 38. sz.) értelmében 1 q-n felüli mennyiségben bejelentési kötelezettség alá esnek. A bejelentési kötelezettséget az 50 kat. holdnál kevesebb földdel rendelkezőknél az említett rendelet, az ezen felüli földbirtokkal rendelkezőknél a 290/1941 M. E. számú rendelet (M. M. L. 1941 3. sz.) szabályozza. A bejelentett készletek zár alatt vannak és azokat igénybe lehet venni. (Természetesen ez nem vonatkozik a malom vámkeresetére, sem pedig a gabonavásárlási engedéllyel bíró malom vásárolt gabonájára). A gabonaművek beszerzése vásárlási engedély alapján történik. Az 50 kat. holdon felüli birtokok a gabonát csak a Futurának, vagy jogosított kereskedőknek adhatják el. Más birtokok a felsoroltakon kívül még jogosított malomnak és vásárlási engedéllyel rendelkező személynek is eladhatják feleslegeiket.

II. Liszt (kenyér).

A 9.090/1940 M. E. számú rendelet (M. M. L. 1940 35. sz. pénzügymin. végrehajt. utasítás 1940 39. sz.) megállapítja a gabonafélék kiömlési százalékát, szabályozza a péksütemények készítését stb. A 206.000/1940 F. M. sz. rendelet (M. M. L. 1940 41. sz.) kötelező teszi a kenyérbéállításnál a burgonya felhasználását. A 2.030/1941 M. E. számú rendelet (M. M. L. 1941 12. sz.), illetőleg az ennek végrehajtása tárgyában kiadott 11.700/1941 K. M. számú rendelet Budapestien és az övezetben a finom búzalisztra és a szárazítottára jegyrendszert vezet be és részletesen szabályozza a finomliszttel és a tészttal való elátlást. Ugyanez a rendelet lehetővé teszi, hogy az összes lisztfelvételt a közellátási miniszter igénybe vehesse. Az 1.040/1941 M. E. sz. rendelet (M. M. L. 1941 7. sz.) kötelező teszi a kenyérlisztnek tengeriliszttel, illetve a székely vármegyékben árpaliszttal való keverését. Szabályozza a tengeri és az árpa kiömlését, valamint a tengeriesira kivonást és forgalombahozatalát. Ugyanez a rendelet szabályozza a kukoricával kevert lisztből történő kenyérbéállítás, továbbá a kukoricalisztnak az édesiparban és a szárított tésztekészítésnél való felhasználását. A

280/1941 M. E. számú rendelet (M. M. L. 1941 3. sz.) megállapítja, hogy a búzaliszttól az őstermelő háztartások személyenként 110 kg-ot, más háztartások és üzemek pedig 25 kg-ot tarthatnak birtokukban. Ennél nagyobb lisztkészleteiket a rendeletben megjelölt üzleteknek át kell adniuk.

III. Erőtakarmányok.

A 8.560/1940 M. E. számú rendelet (M. M. L. 1941 3. sz.) felsorolja a bejelentés alá eső takarmányféléket. Bejelentés terhel az ipari és mezőgazdasági mellékipari üzemeket. Tehát a malmokat is. A malom azonban csak akkor tesz bejelentést, ha teljesítőképessége a napi 100 q-t meghaladja. Az olajtűzőzem pedig csak akkor, ha napi teljesítőképessége a 20 q-t meghaladja. Bejelentést tesznek azok is, akik az erőtakarmányok raktározásával vagy forgalombahozatalával hivatászerűen foglalkoznak, ha az erőtakarmányokból 5 q-nál nagyobb mennyiség van birtokukban. A bejelentés alá eső erőtakarmányok zár alá helyezettek. A zár alá helyezett erőtakarmányokat igénybe lehet venni és csak szállítási igazolvánnyal szállíthatók. Megállapítja a rendelet a fogyasztói szükségletek beszerzésének módját és a szükséglet kielégítésének sorrendjét.

KÖZIGAZGATÁSI IPARI JOGGYAKORLAT

Tanviszony megszűnéséből eredő vitás ügyben a munkaügyi bíróság dönt.

A tanviszony megszűnéséből felmerült vitás ügyekben, amikor a tanviszonyt a munkaadó iparhatósági jogsegély nélkül, saját elhatározásából bontotta fel, az elbocsátásból származó nézeteltérések tekintetében nem az iparhatóság, hanem a 78.000/1923. K. M. számú rendelet 164. §-a értelmében a munkaügyi bíróság előtti eljárásnak van helye. (56.538/1940. Ip. M. szám.)

— Nikotinmentes dohánytermelés Németországban. Az 1940. év folyamán Németországban 30.000 q nikotinmentes dohányt takarítottak be. Ez az eredmény a forchheimi dohánykutató intézet sok évi fáradságos tudományos munkájának eredménye, mely a nikotinmentes dohány kitenyésztésére vezetett. Minthogy olyan dohányt is tenyésztettek ki, amely Észak-Németországban is megterem, a dohánytermelést erre az országrészre is kiterjesztik.

Allandó jó mellékkeresetre tehet szert,
ha beállítja a legújabb szerkezetű

Anyarozskiválasztógépet

Öcsödy József főmolnár szabadalma
Csekély beszerzési ára rövid idő alatt kifizetődik

Felvilágosítással, ajánlattal szolgál és gyártja:

Graepel Hugó Betéti Társaság

malomépítéssel, gép- és rostalemezgyár
BUDAPEST, X., SZLÁVY-UTCA 20-30. (Gergely-utca sarok)

A malmok erőfogyasztásával kapcsolatos tudnivalók

Írta: Kovács Ferenc, Békés.

I.
A malmok erőfogyasztását számtalan külső tényező befolyásolja és az üzem kiadások egyik jelentős tételét a meghajtó erőre fordított kiadás okozza. A papírkortatózási rendelet folytán szűkre szabott lap terjedelme nem engedi meg, hogy a dologgal részletesen foglalkozzam, miért is röviden csak a durvább hibákra kívánok ezúttal rámutatni.

Gyakori eset, amikor kisebb és közepes malmok tömve vannak elavult, régi gépekkel. Találni 40-50 éve futó hengerekkel, régen elkopott csapágyakkal és kitérdeztetett fogaskerekekkel, amelyeknek új és megfelelő csapágyakkal és mart fogaskerekekkel való kicserélése által a meghajtó erőfogyasztás 6-8%-kal csökkenthető volna. De találni ugyanilyen gabona- és daratisztító stb. gépeket is. Egy dunántúli Miág malomtelepen, ahol modern rovátkoló gép állott rendelkezésre, volt alkalom tapasztni, hogy a környékről lecsiszolásra és újra rovátkolásra behozott hengerpárok, némely esetben egy millimétert is meghaladó egyoldali kopással bírtak. Az már most könnyen elképzelhető, hogy az ilyen hengerpárok milyen erőfogyasztást igényeltek, és a lecsiszolás és újra rovátkolás folytán a hengerpárok vastagságukból mennyit veszítettek?

A hengerpárok párhuzamba állítása a legegyszerűbben ahengerbeállító egyengetőappal történik. A hengerpárokra fektetendő része tükörsíma van általában, és a hengerpárokra keresztbe fektetve arra a részre billen, amely rész alacsonyabban fekszik. Eképpen pontos beállítás a tartó-, illetve állító csavarokkal történik. Kopás esetén a csésze megfelelő alátéttel pótolandó.

A jó tömör francia-kő előnyeiről a simahengerrel szemben egy korábbi cikkemben a fehér derék őrlésénél röviden már megemlékeztem, úgy a körvön őrlő derék lisztjeinek színéről, mint az erőfogyasztást illetően. Ezért erre a dologra ezúttal nem kívánok kitérni. Egészen röviden csupán arra mutatok rá, hogy deréceőrlésnél simahenger és simahenger munkája között lényeges különbségek lehetségesek, úgy az erőfogyasztás, mint a mennyiség, valamint a liszt színe és annak süthetősége szempontjából. Így pl. lágy búzákból származó derék őrlésénél lényegesen kedvezőlenebb eredményt kapunk, mint kemény acélos búzákból származó derék őrlésénél. Még szembevetésként az őrlési eredmény, ha egy pár tükörfényes acél simahenger őrlési munkáját hasonlítjuk össze egy pár ugyanilyen hengernél csiszolás és utána vízzel összeköszörülés után történt munkájával.

A tükörfényes hengeren őrlött lisztnek színben is süthetőségben is alatta maradnak a porózus őrlőfelületű hengeren őrlött lisztnek. A tükörsíma hengernél az erőfogyasztás is emelkedik, amennyiben a hengereket nagyobb nyomással kell jártni. Ez pedig a hengerpárok felmelegedését vonja maga után, miáltal az őrlés lapocskákká sajtolódik, amit jőszerkezetű és karban tartott felbontóval (detasör) lehet eliminálni. Ennek hiányában a lapocskák, az őrlés és a leszállás további folyamán mind hátrább tolnak, ami végeredményben feher szálalék és erőfogyasztásban nyilvánul meg. Amiből szakszerűen az a tanulság vonható le, hogy minden igyekeztünk arra irányuljon, hogy deréceőrlő simahengereink őrlőfelülete állandóan a szükséges érdességgel bírjon, ami a simahengereknek — csiszolás után — vízzel történő összeköszörülésével érhető el. A tükörsímaság rendszerint a hengerpárok nagy nyomás alatti üresen futásából származik; és pedig ottan, ahol nem gondoskodnak arról, hogy a hengerpárok állandóan a henger teljes hosszában terítve kapjanak őrlést.

A tükörsímaság ellen még csiszolóanyag, illetve csiszolópor használatával is lehet védekezni, amikor is szükség esetén a hengerek megfelelő nyomás alatt érdessékké válnak.

(Folytatjuk)

Csak röviden és halkán...

„A malom által gyártott liszt csupán közbelső termék, amelynek annyi a használati értéke, amilyen késztermékek, mint kenyér és egyéb tésztaemlék gyárthatók belőle.”

Ezt a hajmeresztően borzalmas, kerékbetört mondatot jegyeztem meg egy másik szaklapból. Ez is egyike ama „szak-jelmondatoknak”, amelyeknek gyártásában német barátaink nagymesterek. A fordítás azonban csapnivalóan rossz, mert érthetetlen, meg emészthetetlen. Azt a bosszúságot, miszerint több évszázados magyar műmólánár multunk után találkozunk egy magyar molnár-szakiró, aki elég merész kioktatni bennünket arra, hogy mi a liszt, hogy az csak „közbelső”-termék, no, ezt még csak kiheverni valahogy. Dehogy Katinéni, a jókenyérsütő, jogombócheimbőlgető, jórétéstnyújtó Katinéni avanszált és gyáros lett a maga sütő-főző gazdaasszonyi mivoltában, ezen már nem bosszankodni, csak kacagni lehet. Eddig úgy tudtuk, hogy Katinéni dagasztja a kenyeret, gyurja a gombócot, nyújtja a rétest, végül süti és főzi. Most ezután gyártania kell az efféléket. Noigen! Haladunk! Haladunk!

Eddig azt hittük, hogy a molnár a malomban, eléggé körülményes munkával és eljárással, őrléssel nyeri a lisztet. Az őrlés célja a liszt előállítás, tehát hogy a liszt magában a molnár célterméke, nem csupán „közbelső”. Ugyilátszik tévedésben élünk. Csak gyártottuk a lisztet, mint csak „közbelső” terméket. Azt sem tudtuk, hogy a pék (Bäcker) nem süti, hanem gyártja a kenyeret. Nem értem, hogy miért is hívtuk eddig a péket (Bäcker) sütőnek és nem kenyér- vagy zsemlyegyárosnak? Igaz, olvastam is hallottam is „kenyergyárról”, „lisztgyárról”. Ezeket a szavakat mint kibi-csaklított jelzőket csufolkodás számba vettem, mint nagymalmok és nagy-sütőüzemek fogalomtorzítását. Vagy talán én nem tudtam eddig jól magyarul? Ez sem valószínű. Mert több mint negyven évvel ezelőtt, mikor Kosztány Tamás dr. világhírű liszttudóssal a szerkesztőségben mint író társsal először találkoztam, igen melegen rázogatta a kezemet és gratulált, csak azért, mert — szerinte — jó magyarsággal és magyarul írok, amit el lehet olvasni is.

A magyar molnár szak-szókincsek közé — sajnos — igen sok szolgafordítású szó és fogalom csúszott be, amik nem egyeznek a magyar ésjárással és nem fedik a fogalmat. Ilyen pl.: hengerek. Miért szék? Mert a német „Walzenstuhl”-nak nevezi? Minden lehet az kéremássa csak „szék” nem, mert ülésre alkalmatlan. Így csempésződnek be ferde fogalmak, amint a fentebb említett szörnyűség is. Ki kell ezeket gyomlálni csirájukban, mert magyartalanok és értelmetlenek. Van a magyar-nak bő szókincse és fogalommeghatározója, nem muszáj a szomszédba menni ilyenekért.

Összegezzük ezek után az eddig elmondottakat: A molnár és pék nem egy, vagyis nem mindegy. Két külön mesterség külön dolgozó. A molnár célterméke a liszt, a pék a kenyér. De ha úgy volna, hogy a liszt „csak közbelső termék”, mint ahogy a megnevezett szakiró állítja, akkor a kenyér is az, mert megesszük a kenyeret és abból megint csak lesz valami. Ez a valami ez lenne a végtermék? De hiszen még itt sincs vége! Mert a trágya

SKF KÖZLŐMŰELEMÉK

beépítése

az erőszükséglet csökken, nagy fordulatszámok alkalmazását teszi lehetővé, a kenőanyag és a kenőmunka legnagyobb részét megtakarítja. Az onbeálló szorítóhüvely gyorsan szerelhető, rendkívül teherbírók nem melegszenek, felügyelet, javítást nem igényelnek, tehát üzemük

gazdaságos és üzembiztos

Korszerűen és gazdaságosan tervezünk és átépítünk közlőműveket. Képzett szakmunkáink és szerelőink a tervezést és kivitelezést a leggodasabban végzik el.

SKF SVÉD GÖLYÖSCSAPÁGY R.-T. BUDAPEST, IX., ÜLLŐI-ÚT 55.

A Római Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet jelentése szerint Európában — kevés kivétellel — a vetések jól teleltek át és állapotuk, valamint mennyiségük kielégítő. Csak sajnálatos, hogy mi a kivételek közé tartozunk.

Olaszországban az őszi vetések jól teleltek. A kormány jelenleg a babtermelés előmozdításán fáradozik. A földművelésügyi miniszter mindazoknak, akik legalább 3000 m²-nyi területen babot ültetnek, tekintélyes pénzzutalmat biztosított. Így a következő termésévben a bab nagy szerepet fog játszani az ország élelmezésében.

Egyébként az olasz gabonapiac tovább is szilárd. A szabad forgalomban a múlt héten az árpa termelői ára 180-200-ról 200-220 lírára emelkedett. Így az árpa a rozsárat ismét utólrta. A szabad gabonakészletekben további áremelkedésekkel számolnak. Az olasz mezőgazdaság türelmetlenül várja az új termésre vonatkozó gabona átvételi árak megállapítását, ami már nem fog sokáig vártni magára.

Bulgáriában hivatalos kimutatás szerint az 1937/38. évben a búza vetésterülete az 1907/1911-15-ös átlag 2.391 millió hektárról 2.777 millióra emelkedett. A kukoricapiacot élénk a kereslet, mert a kukoricát több célra is használják. Így export-, takarmányozási-, vetési- és kenyérliszt keverési célokra. Dunamelléki tengeriért — ha időszerűen száraz — 325-330 lévát fizetnek. Szárítottért 384-390 lévát. Az olajmalmok napraforgómag készleteit az állam lefoglalta és kg-onként 4.40 lévát veszti át.

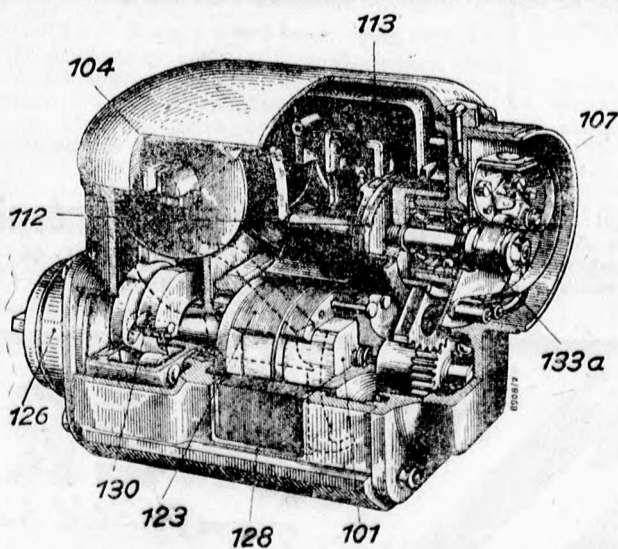
Romániában a megmunkálásra előírt területek több mint 80%-át már bevetették. Ez a terület az idén 18%-kal nagyobb, mint Nagyrománia legszebb idejében volt. A búzapiacot a forgalom kicsi. De a városok lisztellátására elegendő búzát tudnak szerezni. A malmok afelől panaszkodnak, hogy korpakészleteiket nem tudják eladni. Ezért valószínű, hogy a korpakivitel tilalmat mielőbb enyhíteni fogják. Jó volna, ha ezt a lehetőséget nálunk is figyelemmel kísérenék. Az ország árpatermésének mennyiségét az 1940. évszék véglegesen 7 millió q-ban állapították meg. Minthogy ebben a cikkben a beföldi szükséglet erősen megnövekedett, kivételre semmi sem jut.

A gabonavilágpiac helyzete

A chicagói tőzsdén kisebb ingadozásokkal a búza árfolyama 90 cent felett tartja magát. A spekuláció minden eseményt a szilárdságra kedvezően kíván magyarázni. Így azokat a tárgyalásokat is, melyeket az U. S. A. kormánya a búza vetési területének törvényes korlátozás irányában folytat s amelyek állítólag igen erőlyesen fogják a búzatöbblettermelést bizonyos korlátok közé szorítani. Ugyanakkor hosszamomentumnak tekintik a kanadai kormány törvényjavaslatát is, mely már a kanadai parlament előtt van. A javaslat szerint az állam maximálisan 230 millió bushel búzát venne át a legközelebbi termésévben a farmerektől és egyidejűleg a jelenlegi búza vetésterületeket 35%-kal korlátozná. A gazdákat minden acre ugaron maradt földért 4.- dollár prémiummal kártalanítaná, ami az államnak kb. 32-35 millió dollár kiadást okozna.

Argentínában a helyzet csak annyiban változott, hogy a gabona és termények tárolási nehézségei napról-napra növekednek. Az ország most áll a tengeritermés betakarítása előtt, s így az eddig is túlnagy tengerikészletek ismét meg fognak szaporodni. Moha már eddig is körülbelül egy évi termésnek megfelelő kukoricamennyiség van a kormány birtokában. Különösen Santa-Fé és Cordoba tartományokban áll kitűnően a kukorica. Az ország többi részén is jó termést várnak. Így — ha valami közbe nem jön — ismét 100 millió q-ás termésre számíthatnak. Hogy hová teszik, az a jövő titka.

Az ország idei búzatermése minőségileg gyengén sikerült. Ennek egyik látható jele, hogy az előző évi átlaghoz képest fajsúlya is könnyebb.

- 101 = Alniacél mágnes
- 104 = magasf. tekercs
- 107 = megszakító
- 112 = forgóelosztó
- 113 = elosztó-ív
- 123 = forgórész
- 126 = csappantyú
- 133a = megszakítóbutyók

J. G. tip. nagyteljesítményű BOSCH MÁGNES körforgó meghajtásra, csappantyúval GENERÁTORGÁZ MOTOROKHOZ

A részletes motoradatok közlése alapján szívesen ad ajánlatot:

BOSCH RÓBERT KFT.
Budapest, V., Váci-út 22. Telefon: 299-180

FELEKI
na praforogó hajtógép
kifőnően bevált
Megrendelhető:
KEMÉNY MANÓNAL
Budapest, V., Akadémia-u. 21

H I R E K

— Az élelmiszer és terményszabályozás rendeletei cím alatt igen hasznos és tartalmas kötetet bocsátott a hazai közgazdasági és kereskedelmi élet rendelkezésére dr. szatymazi Zsótér Andor főrevizor, az Árkormánybizottság árfelügyeleti szakosztályának vezetője. A mű tartalmazza az élelmiszerekre és terményekre vonatkozó összes rendeleteket és magyarázatokat, valamint az árkormánybizottság szervezetét és működésének alapelveit. A köztölt törvények, rendeletek és az azokhoz fűzött magyarázatok akként vannak csoportosítva, hogy azokon mezőgazda, gyáros, malom, iparos és kereskedő azonnal el tud igazodni. A házagpótló munkán azonnal látszik a jeles jogász és szakember keze. A mű nélkülözhetetlen mindazoknak, akik az árszabályozó rendeletekkel bármilyen tekintetben is vonatkozásban állanak. A vaskos kötet kedvezményes ára 4 pengő, ha azt közvetlenül a szerzőnél (Budapest, Király-utca 112. III. em. 12) rendelik meg.

— Gyászír. Súlyos csapás érte Huszay Gábor főtí malomtulajdonost és családját, nejeinek, Huszay Gáborné szül. Várhidy Gizella úraszonynak elhalálozásával. Utolsó útjára f. hó 13-án kísérték a főtí róm. kat. temetőbe örösi részvét mellett. Kedves előfizetőinknek és mélyen stíjtott családjának ez úton fejezzük ki legőszintűbb részvétünket!

— Olaszországban tilos a természetbeni vámért való őrlés. Az olasz mezőgazdasági termelők a saját házi és gazdasági szükségletükre szolgáló búzát — éppen mint nálunk — vámorlásban őrlötték fel és a vámorlási díjat természetben levonásba hozott őrlésmennyiséggel fizették. Az ily módon felőrlött búzámennyiség az egész olasz termésnek mintegy felét teszi ki. Újabb rendelkezés azonban a természetbeni vámorlást betiltotta. Az őrlötték az őrlési díjat készpénzben fizetik s így az őrlésmennyiséget a malomtól teljes mennyiségben kapják vissza. Az intézkedésnek állítólag az a célja, hogy ily módon az országban őrlés útján nyert minden őrlésmennyiség ellenőrzés alá vehessenek a hatóságok.

— A tengerisíra-olaj gyártását már megkezdtek. Minthogy a kukorica őrlése az egész országban teljes erővel folyik, már eddig is meglehetősen tekintélyes csiramennyiség gyűlt össze a malmokban. Ennek nagy részét Budapestre szállítják a dr. Lázár és Ofner vegyészeti gyár telepére, ahol a kisajtolás megtörténik. A vidéki növényi olajsajtolóipart ennél a munkánál ismét erősen mellőzték.

— Malomközgyűlések. Cseuz Hengermalom Részvénytársaság, Csongrád, 1941 április 20-án délelőtt 10 órakor tartja Csongrádon rendes évi közgyűlést. Kisalföldi Malomipar Rt. f. hó 24-én délután félmégó órakor rendes évi közgyűlést tartja Budapestben, Szabadságtér 17. szám alatt.

— A földek kötelező megművelése a Cseh-Morva protektorátusban. A protektorátus területén április 30-ig legkevesebb 1 millió hektárnál területet kell búzával, rozssal és árpával bevetni. A földművelésügyi minisztérium, mely a munkálatokat irányítja, a munkát az egyes kerületek között arányosan felosztja. A kerületi vezetőségek egyes községek, míg utóbbiak az egyes birtokosok munkáját jelölik ki és határozzák meg a bevetendő területek nagyságát. Ezenkívül mindenki köteles az őszi vetésekben esett kárt még külön tavaszi búzavetéssel pótolni. Az intézkedések arra szolgálnak, hogy a lakosság kenyérellátása a legközelebbi termésében feltétlenül biztosítható legyen. Ezért a rendelet ellen vétőket a legszigorúbban büntetik.

— Ipari tanfolyam. Az ipari tanfolyamok országos vezetőségének engedélyével Kassán stabilgépkezelői, cséplő- és vetőmagtisztító gépkezelői tanfolyamot rendeznek. A tanfolyam időpontjáról és feltételeiről a Kassai ker. kir. iparfelügyelőségtől kell felvilágosítást kérni.

— Vidéki malomhír. A szentesi Széchenyi Gőzmalom és Falelep gazdát cserélt. Az új vevő a „Mobilis” Magyar Gőzfűrés-, Faipari- és Kereskedelmi Rt. budapesti cég, mely az iparvállalatot értékesítésük szerint 90.000 pengőért vásárolta meg.

— Kiterjesztették a lisztárjegyző bizottság hatáskörét. A Tözsdatanács a budapesti lisztárjegyző bizottság szervezeti szabályait akként módosította, hogy a bizottság hatásköre ezentúl nem csupán a búzából és a rozsból, hanem a kukoricából és egyéb gabonaművekből készült őrlésmennyiségekre is kiterjed.

— Kézműiparosok tanonctartása Németországban. A Nemzeti Munkaerevonal kézműipari szakosztályának vezetősége elhatározta, hogy jövőben csak azok a német kisiparosok tarthatnak tanoncot, akik a „kézműipari oktató” címet elnyerik. A cím elnyerése sem végleges, hanem azt időnként meg kell újítani.

— Oroszország búzát szállít Belgiumnak. Mint Brüsszelből jelentik, a német közvetítéssel létrejött belga-országi árucseregyezmény alapján Belgium Oroszországtól ez év szeptemberéig 2.250.000 q búzát fog kapni. Április és május havi kontingens gyanánt 500.000 q lett megállapítva. A mennyiség többi részét fokozatosan fogják szeptemberig leszállítani.

— Kifőnő olasz rizstermés. Az 1940-i olasz rizstermés kiválóan sikerült. Az előző öt év 7,5 millió q átlagával szemben 8,4 millió métermázsát takarítottak be. Minthogy az ország belfogyasztása ennél sokkal kisebb, mintegy 1,5–2 millió q exportra kerül.

— Számlabélyeg-illeték malomipari termékekre Romániában. Az új bélyegtervvel kapcsolatban a számlák bélyegilletékeit is újonnan állapították meg Romániában. Számlák 300 leig bélyegmentesek. Ezen felül minden eladás számlázandó és számlabélyegköteles. A számlákra minden megkezdett 1000 lei után általánosságban 10 lei értékű bélyeg ragasztandó. A liszt és a tésztafélék bélyegilletékét 1,7%-ra „kerékítették le”. Kása, korpá és olajpogácsa számlabélyeg-illetékét 10%-ra „mérés-kelték”. Minden iparost és kereskedőt könyvvezetésre köteleztek s ebből a célból „egységes üzleti könyvet” rendszeresítettek. A könyvek minden egyes lapjára 8.— leis bélyeg ragasztandó. Ugyan-egyes egységes nyugtaúrlapokat tettek kötelezővé. Ezekre 100–10.000 lei-ig 5.— leis, 10–50.000-ig 13.— leis, 50–100.000 lei-ig 26.— leis bélyeg ragasztandó. És így tovább.

INNEN-ONNAN

— Zseblámpa légitámasz és elsötétítés esete. Németország egyik legnagyobb elektromosipari konzernje, az AEG kis, saját dinamóra berendezett zseblámpát hozott forgalomba, mely különösen a légitámaszok és elsötétítés alatti használatra alkalmas. A lámpa könnyen kezelhető. A mellényzsebben is elfér. Természetesen sohasem ég ki és nem kell hozzá elem, vagy más pótszer. A kis szerkezet sajátos zümmögő hangját, melyet működés közben ad, egyre gyakrabban hallani a sötét nagyvárosi éjszakákban.

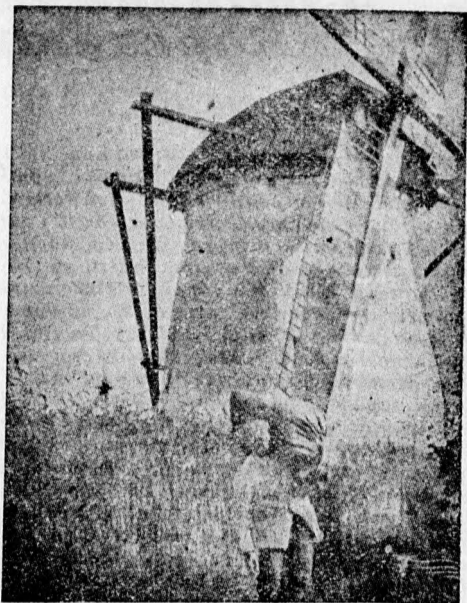
— Milyen távolságban szabad a szomszédtól fákát ültetni? A legújabb szabályozás értelmében szőlőt és gyümölcsbokrát a szomszéd határtól (meszgyétől, telektől) csak legalább 60 cm-re, törpefákát 2 méterre, szilvafát 2,5 m-re, kajszinbarack-, meggy-, mandulafát 3 m-re, körtefát 3,5 m-re, alma-, berkenye-, oltott eperefát 4 m-re, cseresznyefát 5 m-re, diót, gesztenyét és eredei fákát (akácot, jegenyét stb.) 7 m távolságra szabad ezentúl ültetni. A határon húzódnó élő-szőnyeg legfeljebb 1 m magas lehet. A megelöv fákra és ültetésekre a szabályozás nem vonatkozik, mert a rendeletnek nincs visszaható ereje. A szomszédos területre nyúló ágak a határig visszavághatók, illetve azok levágása a tulajdonostól követelhető.

Tekintse meg a

„Concordia” gőzmalom leszerelését

Az összes malomgépek kaphatók. Ganz hengerek 22/65, 22/80, 29/60, 29/80, 25/100, 22/125, 30/80, 30/100 hengerméretekkel. EMAG sík-szítók, Reformok, porszűrők, exhausztorok, hámozógépek, hengerrovátkoló-gépek, felvonók, csigák, transzmissziók, erőgépek, tengeri- és búzaszárító berendezések.

KENDOFF ANTAL gépészmérnök
BUDAPEST, XIII., LEHEL-UTCA 64. SZ.
Telefon: 298-036

Eredeti KREFELDI hernyóselyem
szitaszövetek
Magyarországon is kaphatók.
Szavatoltan elsőrangú minőség. Meglepően olcsó árak.

Vezérképviselet:

HOFER MŰSZAKI OLAJ ÉS VILLAMOSSÁGI KFT.
BUDAPEST, VII., KIRÁLY-UTCA 55. SZ.
Telefon: 228-289

— A danzig-gottenhafeni kikötő a délkelet-európai gabonakivitel szempontjából. Danzig már évszázadok óta fontos összekötőállomás volt a keleti- és délkelet-európai kivitelnek. Fontossága azonban napról-napra növekszik és az európai új gazdasági térnek bizonyára legjelentékenyebb észak felé irányuló kikötője lesz. Különösen a délkelet-európai gabonaeportáló államok számára nagy előnyt biztosít a danzig-gottenhafeni kikötő annak révén, hogy a legnagyobb mértékben rendelkezési gabonátárolási és átrakási berendezésekkel. A danzigi gabonátárházakban egyszerre 1.150.000 q gabonát lehet elhelyezni. A tárházak a legmodernebb felszerelésekkel vannak ellátva. Szárító-, átrakó-, gázosító-berendezései a tároló gabonának nemcsak hiánytalan megőrzésére alkalmasak, hanem a minőségi feljavítás céljaira is szolgálnak. Úszó elevátorjai évente kb. 10 millió q gabona, hűvelyes és liszt közvetlen átrakására vannak méretezve. Ez a kikötő a magyar gabona- és liszt-kivitel szempontjából is nagy jövőre van hivatva.

— Az olajbogyótermés. Római jelentés szerint a világ 1940. évi olívatmérése 7,5 millió q-t tett ki; 2,5 millió q-val kevesebbet, mint az előző 1939. évi termés. Az 1934–38. évek öt éves átlagtermése 8,8 millió q volt.

— Halliszt keverése kenyérliszthez. Egy norvég kémikus 1–10% hallisznek búza- illetve rozkenyérliszthez való hozzákeverésével sültési kísérleteket folytatott. A kísérletek kiterjedtek a térszaporításra, az erjedőképességre, a bét- és héjképződésre, a lyukaosságára, a maltozoképződésre, az elcsirvesedésre és a szénsavfejlődésre, 0–0,5% tejsav jelenlétében. A haliz már 3% hozzákeverésénél érezhetővé vált, 5%-nál kifejezetten halizú volt a kenyér s ez a haliz 10%-ig egyre fokozódott. A búzaliszt sütőképességét a halliszt jobban csökkentette, mint a rozslisztét. Ellenben a szaporítás a búzalisztnél nagyobb volt, mint a rozslisztnél. Ha kezelt hallisztet használtak a kenyérhez, akkor az ízelváltozás kisebb volt, mint kezeletlen halliszt használatánál.

— A világ leghosszabb tengeralatti alagútja Japánban van, ahol Honshiu és Kiusiu szigeteket köti össze egymással. A tengeralatti alagút 8 km hosszú és Shimonoszaki és Moji parti városok között vonul el a tenger alatt. A fűrészi munkálatokat 1936-ban kezdték el mindkét oldalról. Most már az alagutat a szigetek közötti vasúti forgalomra rendezik be.

— Poloskaszúrásos búza sikérjének megjavítása. A legújabb tudományos vizsgálatok szerint a poloskaszúrásos búza sikérjének nagyfokú megjavítása érhető el azáltal, ha a beteg búzát 1,5–3 percen át forró gőz hatásának teszik ki, vagy pedig azt 20%-os nedvtartalomra hozva 30–45 percig 50–80 fokra hevítik.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:

Dr. KARACSON JENŐ

Merkantil-nyomda (Felelős vezető: Horváth Ferenc)
Budapest, VIII., Vajda Hunyad-utca 43.

EMERGÉ

gumitextil hajtósíj

A MALOMBAN IS
zavartalan munkát
biztosít!